

Z OBSAHU

Armáda spojila
Naloučany a Ocmanice

5

5

Nejbližší soused
Ministerstva obrany

7

7

Zlaté kříže
také dvěma vojákům

8

8

Nebouchat,
ale argumentovat

17

10

17

Cikánce navzdory

20

20

Areport

Čtrnáctideník
Ministerstva
obrony ČR

Vydává MO ČR – AVIS
Rooseveltova 23
161 05 Praha 6
IČO 60162694

Řízením redakce pověřen
Ladislav Lenk

Redakce:
Rooseveltova 23
161 05 Praha 6
Telefony:
973 215 931
973 215 916
Fax: 973 215 933
E-mail:
areport@centrum.cz

Jazyková úprava:
Vlasta Kohoutová

Grafická úprava:
Andrea Bělohávková

V jednotkách ozbrojených sil
rozšiřuje AVIS
Rooseveltova 23
161 05 Praha 6
Olga Endlová
tel. 973 215 563

Tisk:
INTEGRAF, s. r. o., Náchod

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo:
MK ČR E 5254

Foto na titulní straně:
Jan Kouba

Uzávěrka čísla:
12. 4. 2006

NA MUŠCE

Když jsem jako nadporučík sloužil v 80. letech minulého století u tehdejšího Západního vojenského okruhu, stávalo se mi, že jsem se kolikrát v noci vzbudil hrůzou s pocitem, že začala jaderná válka. Nebylo divu. Vždyť na řadě štábních nácviků se v té době plánovala tzv. frontová operace a já byl pověřen úkolem zakreslovat do obrovské mapy místa zasažená jadernými údery. „Regensburg! Mnichov! Žatec! Karlovy Vary! Rokycany!“ Pak přišla na řadu i Plzeň, kde v té době bydlela moje máma! Která strana odpálila jaderné střely? To je jedno, zřejmě obě. Vlastní, cizí, všechno to byly jen černé kroužky na mapě.

Ted, když jsem se začal do knihy „Bezpečnost a obrana České republiky 2015 – 2025“, jsem si na ty staré pocity vzpomněl. Třeba při čtení kapitoly o možných příštích globálních válečných hrozbách. Řeč tu je například o terorismu, o proliferační zbraní hromadného ničení, válkách o vodu či o možném zhroutilí celých států. Člověku opět přeběhne mráz po zádech.

Třeba Írán zcela zjevně usiluje o jadernou zbraň a přitom už dnes má k dispozici armádu o 540 000 vojáků, gardy o 140 000 mužích, ve výzbroji pak tisícovky tanků, stovky bojových letadel včetně třiceti strojů MiG-29, nejméně tři ponorky ruské výroby, rakety s doletem až do Evropy a uycvičil i 40 tisíc (!) sebevrahu-božích bojovníků, kteří by mohli zaútočit na vytípané izraelské, britské či americké cíle.

Žít ve světě 20. století nebyla žádná sranda, o století jednadvacátém platí nepochybně totéž. Opatřte si zmiňovanou knihu...

Ladislav Lenk

V první polovině dubna letošního roku se ho účastnilo kromě příslušníků 9. roty chemické ochrany liberecké brigády i pětadvacet příslušníků 41. chemické roty Texaské národní gardy. Cvičení odstartovalo v úterý 4. dubna 2006 v Liberci, kde se američtí gardisté seznámili s výstrojí, výzbrojí a technikou 31. brigády radiční, chemické a biologické ochrany v Liberci. V následujících dnech se pak přesunuli do Vojenského výcvikového prostoru Jince. Zde kromě schopností jednotek chemického vojska plnit nestandardní úkoly při nevojenském ohrožení procvičovali přesuny, speciální

tělesnou přípravu a střelbu z různých typů ručních zbraní. Smyslem cvičení byla především výměna znalostí. Američané nám mohli nabídnout zkušenosti z hromadných evakuací a nouzového zásobování, naši vojáci se s nimi naopak podělili o poznatky z práce s ochrannými prostředky proti chemickým, biologickým a radioaktivním látkám.

DAVOVÁ PANIKA

Zatímco se k místu teroristického útoku blížila výjezdová skupina v landroveru, jejímž

úkolem bylo odebrání chemických vzorků, vysvětloval kapitán Karel Navrátil, proč tentokrát cvičí chemici právě v Brdech. „Tento prostor využívají většinou vojáci 13. dělostřelecké brigády, kteří sídlí v nedalekých Jincích. Většina jejich příslušníků je ale v současné době v misi KFOR v Kosovu, v posádce zůstal pouze zpětný odřad. A tak je nám tento rozsáhlý výcvikový prostor k dispozici.“

To už ale výjezdová skupina dokončila odběr vzorků a nyní přišla na řadu evakuace raněných. Někteří z figurantů předstírali paniku, zuřivě se chytali vojáků, naznačovali, že jsou v šoku. To samozřejmě komplikovalo třídění

raněných, jejich dekontaminaci v nafukovacích stanech a následně ošetření. Bahna přitom nezůstala nic dlužna svému názvu. Tající sníh s mrholením vytvářel široko daleko skutečně mazlavý, blátivý terén. Obzvláště pro opalené Texasany musela být dekontaminace v klimatickém prostředí české prodloužené zimy opravdovou zkouškou. Mnohem jednodušší byla dekontaminace techniky, která poměrně rychle projela několika speciálními postříkovými rámy.

Zajímavé v tomto případě bylo, že v jednotlivých skupinách pracovaly smíšené česko-americké týmy. „Chtěli jsme si ověřit, zda naše postupy podobně vnímají i jednotky z některých dalších zemí NATO. Zajímalo nás, zda používáme stejné pojmy, stejný způsob plnění úkolů a zda jsme schopni naše postupy navzájem sladit,“ informoval nás velitel 31. brigády radiční, chemické a biologické ochrany plukovník Jiří Gajdoš. „Příjemně mě přitom překvapilo, jak jsme si podobní. Aniž bychom se dříve setkali, řekli jsme si jen základní principy a všichni věděli, o co se jedná. Jak američtí, tak i naši vojáci přesně věděli, co mají dělat. Jen se schválně podívejte, jak jsou schopni bez nějakého většího předcházejícího výcviku společně ovládat například postříkové rámy.“

Spokojen byl i velitel americké brigády plukovník Cruz Medina. „Učili jsme se od sebe navzájem, výborně jsme si rozuměli. Česká republika je partner v koalici v globálním boji proti terorismu, je proto důležité poznat schopnosti její armády pro případ, že by toho bylo třeba v protiteroristickém boji využít,“ řekl.

Také velitel cvičící 9. roty kapitán Vladimír Jeník byl přesvědčen, že cvičení splnilo svůj účel. „Podařilo se nám porovnat postupy a v některých případech najít efektivnější řešení. Myslím si, že spolupráce s Texaskou

národní gardou byla na velice dobré úrovni. Podle mého názoru jsou naše zkušenosti přece jenom o něco větší. Pokud se týče techniky a materiálu, jsme na tom zhruba stejně. V každém případě ale obdivuji obrovské nasazení amerických vojáků.“

Teroristé na Bahnech

Text a foto: Vladimír MAREK

V místech, kde se během Dne pozemního vojska Bahna každý rok tísni desetitisíce diváků a kde demonstrativně projíždí historická technika, se ozval silný výbuch a vyvalil se modravý dým. Teroristický chemický útok v hustě obydlené oblasti byl ale v tomto případě pouze zlomkem mezinárodního cvičení Clean Halley 2006.

Ve Vojenském výcvikovém prostoru Jince cvičila s libereckými chemiky 41. chemická rota Texaské národní gardy

BOJOVALI S KATRINOU

Příslušníci Texaské národní gardy nejsou ale pro naše vojáky úplně neznámým pojmem. V uplynulých letech cvičili například v Centru simulačních a výcvikových technologií ve Vyškově a v Brně. Letošní cvičení připravilo Centre of Excellence ve Vyškově, což je vlastně jakási školicí a vzdělávací středisko NATO pro chemické odbornosti.

Chemická rota Texaské národní gardy, která se účastnila cvičení za americkou stranu, je součástí ženijní brigády. Kromě chemiků a ženijních specialistů ji tvoří ještě vojenští policisté. Chemická rota o sto šedesáti příslušníků má pouze dva profesionální vojáky, zbytek jsou záložáci. Rekrutují se z širokého spektra civilních profesí, ženou v domácnosti

počínaje, přes pošťáka, policistu, celníka a manažerem skládky odpadů konče. Podle velitele brigády plukovníka Edgarda Garcii není o zájemce o službu v jednotce Národní gardy nouze. „Jejich hlavní motivací je samozřejmě vlastenectví, svou roli sehrává ale i tradice služby v Národní gardě v rodině, která se dědí z generace na generaci. Kromě toho jsou za působení v tomto sboru finančně ohodnoceni. Navíc jim stát hradí například školné či poskytuje bezplatnou zdravotní péči.“

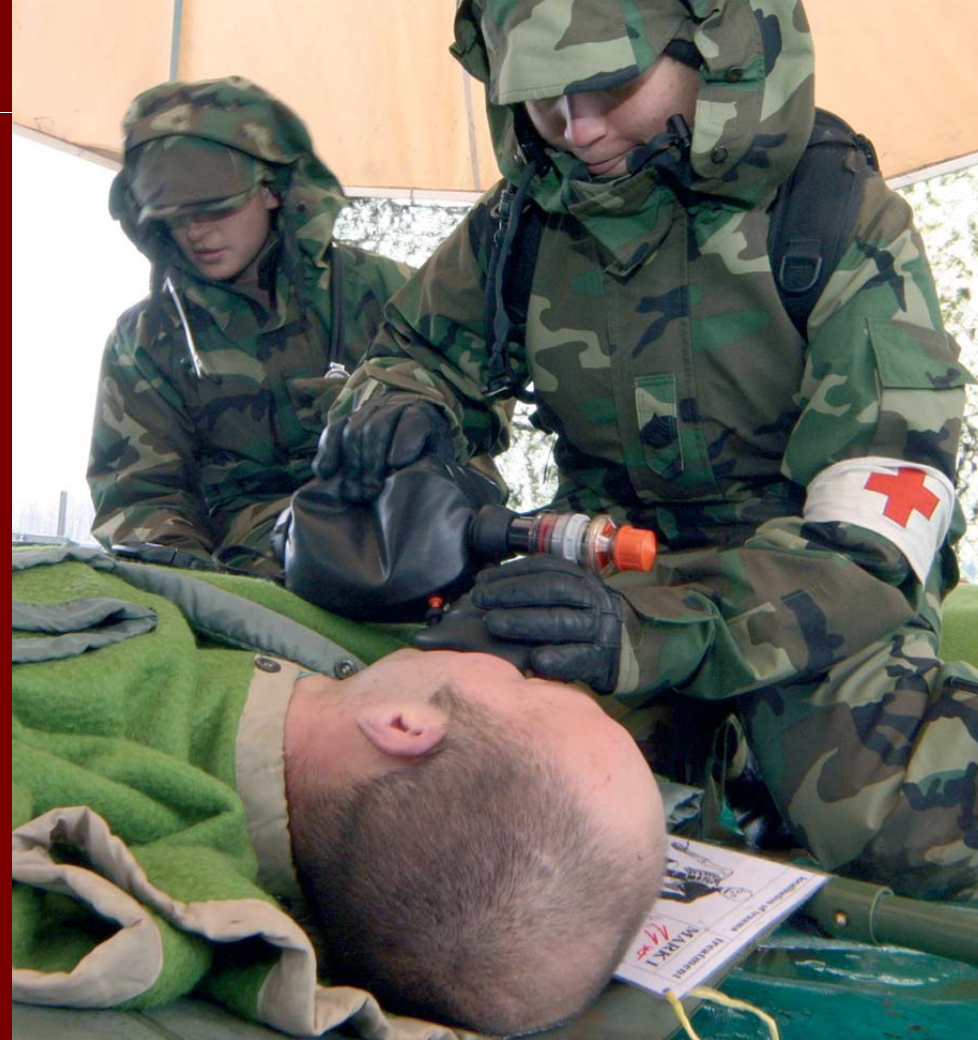
Ženíjní brigáda je součástí 36. divize. V minulosti ale neplnila pouze úkoly vojenského charakteru. „Pomáhali jsme například při likvidaci následků hurikánů Katrina a Rita. Cvičíme se záchrannými jednotkami, podobně jako jsou vaši chemici nasazováni společně se složkami integrovaného záchranného systému. Texas je hodně suchý, bývají zde často požáry. Z tohoto důvodu má naše ženijní brigáda ve své výzbroji i těžkou techniku na jejich likvidaci,“ dodal plukovník Garcia.

DALŠÍ VEDOUČÍ ROLE

Přestože liberečtí chemici jsou jakousi výkladní skříň naší armády, plukovník Jiří Gajdoš připustil po skončení cvičení, že se mají stále čemu učit. „Nad záležitostmi, které jsme se od amerických vojáků dozvěděli, budeme přemýšlet. Jisté věci je možné dělat jednodušeji, některé funkce můžeme zdvojit.“

Liberecké chemiky čeká v letošním roce ještě jeden významný úkol. V nadcházejících měsících by měli připravit mnohonárodní prapor radiční, chemické a biologické ochrany pro alianční síly NRF 8, který převezme plnou operační bojovou pohotovost na šest měsíců, počínaje lednem příštího roku. „Tímto úkolem bude konkrétně pověřen 312. prapor naší brigády. V současné době probíhá v Liberci plánovací konference. Jejím námětem je participace jednotlivých států na vytvoření praporu. Hovoří se o strukturách, velení, řízení a logistické podpoře. Stejně jako tomu bylo v minulosti, budeme mít půl roku na sestavení a secvičení praporu. V následujících měsících nás čeká série mezinárodních cvičení,“ informoval nás plukovník Gajdoš.

Pro Českou republiku je to další z řady uznání její specializace právě na oblast ochrany proti zbraním hromadného ničení. Stát, který nemá brigádu, případně jinou velkou jednotku chemické ochrany, nemůže hrát vedoucí roli při sestavování mnohonárodního aliančního praporu. Velice pečlivě se vybírá,

komu bude tato role svěřena. Chemickou brigádu mají v současné době například USA a Německo. Plukem pak disponuje Velká Británie, Španělsko a staví ho ještě Itálie. O vedení chemické jednotky v NRF 12, která by měla být sestavena počátkem roku 2009, kromě nás vehementně usilují Španělé a Britové. Je to významná záležitost. Každý,

komu je přidělena vedoucí role, získá ve své zemi nejen prestižní postavení, ale především nemalé finanční zdroje, s jejichž pomocí posouvá budování chemických jednotek dál. Například Španělsko mělo ještě nedávno pouze chemický prapor, nyní má již pluk, velice intenzivně se zaměřuje na budování chemického vojska. <<

Armáda spojila Naloučany a Ocmanice

Text: Pavel PAZDERA
Foto: Svatopluk KOURIL

Významnou pomoc poskytli příslušníci Univerzity obrany v Brně a 151. ženijního praporu z Bechyně obyvatelům obcí nedaleko Náměště nad Oslavou, když ve čtvrtek 6. dubna na komunikaci spojující Naloučany a Ocmanice postavili provizorní most.

Když se dala do pohybu masa vody v korytě řeky Oslavy, hrozilo nebezpečí stržení železobetonového mostu u obce Naloučany a zatopení asi dvaceti rodinných domů. Povodňová komise rozhodla o vytvoření otvoru v nájezdu na most, aby ochránila obec a samotný most před přílivovou vlnou, která se očekávala z přehrady Mostišťe u Velkého Meziříčí. Po opadnutí vody zůstala na komunikaci průrva o velikosti 14 metrů.

Na základě žádosti Ministerstva dopravy ČR začala česká armáda připravovat výstavbu mostního provizoria z mostové soupravy uložené ve skladu státních hmotných rezerv. Odborníci z Geografické služby AČR nejprve provedli geodetické zaměření místa stavby a pedagogové z katedry ženijních technologií Univerzity obrany ihned zpracovali projekt provizorního přemostění. Pak přišli na řadu ženisté, kteří ve čtvrtek 6. dubna odpoledne mostovou soupravu přivezli, postavili a předali správě komunikací z Třebíče.

Výstavbu náhradního přemostění v délce 21 metrů u obce Naloučany řídili zodpovědný projektant plukovník Věroslav Kaplan z Univerzity obrany Brno a velitel mostního odřadu kapitán Zdeněk Hrala ze 151. ženijního praporu Bechyně. „Mám tady dvaadvacet ženistů, z nichž více jak polovina staví typ tohoto mostu poprvé. Je to pro ně dobrá zkušenost,“ uvedl kapitán Hrala, který postavil nemalé mostů při povodních v roce 2002. Náčelník ženijního vojska plukovník Vojtěch Němeček, který byl rovněž přítomen při stavbě mostu, na adresu bechyňských profesionálů řekl: „Práce jim šla od ruky a odvedli kvalitní dílo. Další stavba mostního provizoria nás čeká na Třebíčsku u obce Číchov, kde rozvodněná řeka Jihlava strhla most.“ <<

Není důvod opakovat chyby

Delegace Ministerstva obrany vedená Karlem Kühnlem navštívila v polovině dubna Chorvatsko

Text a foto: Vladimír MAREK

Tato slova se pak stala jakýmsi mottem prakticky všech dalších jednání. Chorvatsko, především pak jeho armáda, se v současné době totiž vydává na cestu, kterou v uplynulých letech absolvovala Armáda České republiky. Do roku 2010 ji totiž čeká nejen zásadní reforma a s ní spojená profesionalizace ozbrojených sil, ale zároveň má také eminentní zájem o zapojení do aliančních struktur.

Během návštěvy se česká delegace sešla s nejvýznamnějšími politickými představiteli Chorvatské republiky. Konkrétně s předsedou vlády Ivem Sanaderem, ministrem obrany Borislavem Rončevićem a ministryní zahraničí a evropské integrace Kolinou Grabar Kitarovićovou.

„Nedovedu si představit NATO a EU bez Chorvatska,“ řekl při jednání s Ivem Sanaderem Karel Kühnl. „Chorvatsko je stejně jako naše republika stát střední velikosti. Je

klíčové, aby v budoucnu tyto země spolupracovaly. Jsem přesvědčen, že už letos na podzim na summitu v Rize by mělo NATO vyslat Chorvatsku významný signál, že se jedná o budoucího člena Aliance,“ dodal.

Jednou z možností jak v tomto směru pomoci chorvatské armádě, je personální příprava lidí v nejrůznějších kurzech. „Hovořili jsme například o spolupráci v oblasti leteckého výcviku. Výhledově jsme se zabývali také průmyslovou spoluprací. Chorvatská armáda se v současné době zamýšlí nad tím, jak modernizovat a vyzbrojit letectvo. V této souvislosti jsme zmínili i využití letounů L-159. Spíš než

o prodej by se jednalo o pronájem na určitou dobu. Je to ale pouze jen jedna z možných úvah,“ přiblížil nám ministr obrany obsah jednání.

Chorvatsko rovněž zvažuje vyzbrojení armády novými nadzvukovými letouny. A tak se Zagreb zajímal o naše zkušenosti s letouny JAS-39C GRIPEN. „Ptali se

„Není nejmenší důvod, abyste opakovali chyby, kterých jsme se při reformě armády dopustili my,“ řekl na úvod oficiální návštěvy Chorvatské republiky ve dnech 12. až 14. dubna 2006 ministr obrany České republiky Karel Kühnl.

nás také na naše poznatky z využívání ruského dluhu pro modernizaci vojenské techniky. Chorvaté mají v Rusku pohledávku ve výši zhruba 65 milionů dolarů a chtěli by za tyto prostředky nakoupit například vrtulníky.“

Druhý den návštěvy zavítal Karel Kühnl na Ekonomickou fakultu Zagrebské univerzity, kde přednášel a odpovídal na dotazy studentů. Nejvíce je zajímalo, nakolik ekonomicky výhodný byl náš vstup do NATO. „Pokud chcete odpověď účetní, pak náš příspěvek do aliančního rozpočtu byl v loňském roce 480 milionů korun a zhruba 350 milionů korun jsme naopak z rozpočtu NATO dostali na investice do vojenské infrastruktury. Dalším ekonomickým přínosem bylo, že zápětí po vstupu do Aliance se snížily úrokové míry pro půjčky českého státu. Především se ale obrovsky zvýšila úroveň bezpečnosti České republiky, což je přínos ekonomicky neměřitelný,“ řekl ministr obrany.

Poslední den návštěvy si pak prohlédl radarovou stanici na ostrově Dugi otok. Členem delegace byl i zástupce náčelníka Generálního štábu AČR-ředitel Společného operačního centra MO generálmajor Emil Pupiš. <<

Nejbližší soused Ministerstva obrany

Karel Kühnl:
Asociace Vojáci společně je důležitým stabilizujícím a integrujícím prvkem okolí armády

Text a foto: Jaroslav PAJER

Už tehdy si zakladatelé asociace předsevzali tři hlavní cíle: napřít úsilí k činnostem ve prospěch obrany státu, vytvořit zpětnou vazbu pro resort a podílet se na reformě či dalším rozvoji armády. Tyto teze platí dodnes.

Prezident asociace plk. v z. Jan Kříž ve vystoupení na slavnostním shromáždění k 10. výročí založení asociace 19. dubna v Praze uvedl dlouhý výčet konkrétních aktivit, jimiž se sdružení i jeho členské organizace prezentovaly.

Připomněl řadu besed válečných veteránů a dalších pamětníků s mladými profesionály v několika posádkách, ale i s civilní mládeží na školách. Často byly v místech těchto setkání instalovány historické výstavy, jež připravili členové Svazu letců ČR, Sdružení zahraničních letců 1939 – 1945 a Svazu pomocných technických praporů-vojenských táborek nucených prací. Mnohé útvarové organizace, zejména Svazu vojáků z povolání, Svazu vojáků v záloze a Unie

armádních sportovních klubů, se podílejí na pořádání místních sportovních a střeleckých soutěží, dnů otevřených dveří či dnů dětí v kasárnách.

Samostatnou kapitolou je oblast péče o veterány 2. světové války. Představitelé asociace na nejrůznějších místech včetně vládních kruhů lobbují za dotvoření jejího

celého komplexu. V něm se uplatní jak rodinná péče, tak péče v navazujících zdravotnických zařízeních – domovech veteránů, léčebnách dlouhodobě nemocných, případně v hospici.

Zhodnocení desetileté činnosti asociace si pozorně vyslechli kromě jiných osobností i předseda vlády Jiří Paroubek a ministr obrany Karel Kühnl. Premiér pak ve svém vystoupení ocenil nezastupitelný vliv členů asociace na mládež. „Budu vám vždy nápomocen, když budete pokračovat ve výchově k vlastenectví, vojenským tradicím, národní hrdosti a odpovědnosti za obranu státu, a to jak u armády, tak ve školství a široké občanské veřejnosti,“ prohlásil. „Budu vám nápomocen při prosazování vašich nabídek pomoci resortu obrany. Jsem přesvědčen, že kdyby resort v minulosti využíval více vašich zkušeností, tak se mohlo předejít řadě nedostatků, které se při

Několik desítek tisíc členů sdružuje dvanáct organizací, jež v současné době tvoří Asociaci Vojáci společně. Při svém vzniku 26. března 1996 původně seskupila deset samostatných subjektů, které tak vyšly vstřícně požadavku Ministerstva obrany na jednoho partnera, mluvčího organizací blízkých armádě.

prosazování reformy Armády České republiky vyskytovaly a dosud vyskytují. Věřím, že všechno, co se vám nepodařilo s resortem obrany vzájemně vyřešit do současné doby, bude uskutečněno v následujících letech a že další desetiletí vaší činnosti bude ještě úspěšnější.“

„Asociace a ministerstvo jsou, abych tak řekl, nejbližší sousedé,“ navázal Karel Kühnl. „A mezi sousedy zpravidla existuje dvojaký vztah. Je to vztah spojení, téměř vzájemné závislosti nebo podpory. Ale mezi sousedy existují i rozdílné pohledy na určité otázky. Jsem však přesvědčen, že toho prvního je v naší součinnosti daleko víc než toho druhého.“

Dotkl se také otázky původního smyslu vzniku asociace. „Z pohledu ministra musím říct, že by bylo nejlepší, kdyby existovala asociace sdružující úplně všechny organizace, které mají cokoli, byť jen vzdálené, společného s armádou. Jednání o složitých otázkách, které se nás všech týkají, by pak bylo jednodušší. Ještě takový stav není, ale myslím, že asociace vykonává práci tak dobře, že dříve či později nastane.“ <<

ZLATÉ KŘÍŽE také dvěma vojákům

Text: Jaroslav PAJER
Foto: Jiří HOKŮV

Stalo se to loni v sobotu odpoledne 11. června. Mladá horolezkyň se zřítily ze skály v lokalitě Žďár poblíž západočeských Rokycan. Místo, kde uvázla, nebylo ze země dostupné. A tak se musely do akce zapojit posádky dvou vrtulníků SAR Armády ČR z Plzně-Líní se dvěma záchranáři na jedné a lékařem se zdravotní sestrou na druhé palubě.

„Dívka spadla ze skály do hloubky asi třiceti pěti metrů. Tam ji zachytilo křoví. Při pádu si zlomila páteř a přerušila míchu nad pánví,“ vypráví jeden z jejích záchránců, instruktor-záchranář rotmistr Jiří Kovářů. „Dýchala, byla při vědomí, spolupracovala, jen se nemohla hýbat,“ pokračuje druhý záchránce, vedoucí instruktor praporčík Aleš Vítek. „Takže jsme ji v té poloze zafixovali, položili na vakuovou

matraci, znehybnili krk fixačním límcem a na laněch pod vrtulníkem ji transportovali na místo, kde si ji převzal doktor. Tím to pro nás skončilo.“

Celá akce proběhla v rychlém sledu. „Od výzvy, kdy nás zvedla územní záchraná služba, uplynulo tak 10 minut,“ vzpomíná Jiří Kovářů. Přesto popisovaný zákrok oba berou jako normální, všední záležitost. Asi proto, že praporčík Vítek pracoval 9 let u prostějovských průzkumníků a leteckým záchranářem je poslední 2 roky a jeho kolega rotmistr Kovářů záchranářinu vykonává 25 let, nejprve v hasičské a od roku 1997 ve vojenské uniformě. „Šlo o klasickou záchranu z vrtulníku W-3A Sokol,“ říkají.

Poněkud jinak se na tento případ dívají organizátoři sedmého ročníku projektu Zlatý záchranářský kříž. Vyhodnotili ho jako nejlepší čin záchranářů Armády České republiky v roce 2005 a tým příslušníků 233. vrtulníkové letky z Plzně-Líní, jmenovitě pak právě praporčíka Vítky a rotmistra Kovářů, odměnili

ojedinelým vyznamenáním – Zlatým záchranářským křížem.

Stalo se tak 6. dubna na Ministerstvu obrany, kde se odměnění vojáci postavili po bok ostatních oceněných v dalších devíti kategoriích, kteří v minulém roce rychlým zásahem pomohli zachránit lidské životy.

„Je to samozřejmě náhoda, že se předávání Zlatých záchranářských křížů koná v době, kdy je naše země zase sužovaná záplavami a kdy je potřeba pomoci tak jasně exponována. Ta náhoda zřetelně ukazuje, že záchranářství je třeba neustále, protože člověk nemůže předvídat události,“ řekl před vyznamenáním ministr obrany Karel Kühnl a pokračoval: „Příležitost pomoci v pravé chvíli je pomíjivá, přechodná, velmi krátká... Jsem velmi rád, že zde mohu přivítat a setkat se osobně s takovým množstvím lidí, kteří tuto příležitost nejenom nepropásli, ale naopak ji velmi zřetelně uchopili... Prokázali jste velkou míru odvahy, ale také jste potvrdili skutečnost, že život musí být silnější než smrt a že naděje musí být pevnější než zoufalství... Jedna ze Shakespeareových postav říká, že pouze tušíme, kým jsme, a teprve život dá odpověď na otázku, co z nás může být. Jsem velmi rád, že mohu konstatovat, že ve vašem případě je ta odpověď již známa. Za to vám hluboce a velmi srdečně děkuji.“

ZACHRAŇUJÍ lidské životy

Den co den létá armádní vrtulník k osobám, které se ocitly v přímém ohrožení života

Text: Pavel LANG
Foto: Jan KOUBA

Dopravní nehoda kamionu a dvou osobních aut na dálnici D5 má tragické následky. Řidič škodovky je usmrcen, jeho spolujezdkyně těžce zraněna. Ženu je třeba okamžitě přepravit do plzeňské fakultní nemocnice. Armádní vrtulník to zvládá během několika málo minut.

Pomoc přilétá z Líní. Na tamním letišti je nepřetržitě připravena posádka, aby se vydala vstříc lidem, již se ocitli v krajní nouzi. Tvoří ji letecký personál vrtulníku W-3A Sokol a zdravotní tým složený z vojenského lékaře a zdravotní sestry. V případě potřeby se bere na palubu ještě záchranář, respektive lékař-specialista. „Pokrýváme západní Čechy, v nočních hodinách celou republiku,“ říká zástupce velitele Centra letecké záchrané služby AČR major MUDr. Michal Mareček a upřesňuje: „Pravomoc k aktivaci armádního vrtulníku ve

stálé pohotovosti je dána plzeňskému dispečinku zdravotnické záchrané služby meziresortní smlouvou s Ministerstvem zdravotnictví. Limit ke vzletu k osobám v přímém ohrožení života je stanoven do čtyř minut. Zvládáme to však rychleji.“

Chod lišské „záchranky“ připomíná jízdu na horské dráze aneb jednou jsi nahoře, podruhé dole. Vybudovat, zrušit, obnovit, redislokovat – zněly(jí) hlasy armádních špiček. I to, že vojáci létají pro civil, bylo trnem v oku nejednomu funkcionáři. Přitom je to tak

krátkozraké. Pomineme-li pozitivní reklamu armády na veřejnosti, jde o záchranu lidských životů. Důkaz? Za loňský rok má zdravotnická letecká záchraná služba z Líní na svém kontě 407 letových hodin, což v reálu představuje transport cca 450 pacientů. Přitom nenaplňuje pouze toto poslání. Centrum letecké záchrané služby AČR se podílí na realizaci mnoha dalších armádních úkolů, včetně zdravotního zabezpečení aliančních cvičení či přepravy zraněných z misí. „Kde jinde by se měli armádní lékaři a sestry naučit akutní medicínu než v souvislé praxi. My ji máme dnes a denně. Necvičíme na mapách nebo na figurantech, prostě 2 až 3krát denně, ve dne či v noci, letíme k reálným případům. Tomu říkám výcvik profesionála,“ dodává zástupce velitele CLZS v Líních.

Šestnáctiletá praxe vyšperkovala lišskou „záchranku“ k dokonalosti. Byť nalétá mnohem méně hodin než na počátku, neboť se výrazně zkvalitnily služby pozemních záchraných služeb, její působení je stále nenahraditelné. Poskytnutí urgentní péče pacientovi v ohrožení života nesnese jakéhokoliv odkladu. Nejrychlejším možným prostředkem k přepravě je vrtulník. „Nasazením vrtulníku se proces záchran výrazně zrychluje. Přežívají lidé, kteří by před pár roky umírali,“ konstatuje zkušený armádní lékař, jenž má nalétáno bezmála čtyři tisíce hodin.

Lišské Centrum letecké záchrané služby Armády ČR není velikým vojenským útvarem. Spíše naopak. Na prstech tří rukou by se jeho zaměstnanci dali spočítat. Ani „vlastního“ sokola nemají. Vyčleňuje mu ho sousední letka letecké pátrací a záchrané služby (SAR). Že by však CLZS nebylo, je vidina nepředstavitelná. Mnohým zní jako fantasmagorie.

Revoluce v technologiích

České vojenské mapy jsou již plně v souladu se standardy NATO

Text: Jan ZEMAN
Foto: Jiří HOKŮV a archiv Geografické služby AČR

Za posledních deset let se ve vojenské geografii mnohé změnilo. Mapy se už nekreslí ručně, ale tiskne je počítač ze zpracovaných databází. Technologický pokrok a stále se rozvíjející mezinárodní spolupráce nám otevírají možnosti získávat podrobné mapy jakékoliv části Země. Naše armáda bude brzo disponovat mobilními geografickými pracovišti, které bude možné nasadit v mírových operacích.

Rozdělení Československa v roce 1993 se významně dotkla i armádní geografické služby, která tak přišla o třetí ze svých ústavů v Harmanci, jenž jí do té doby zajišťoval kartografickou a polygrafickou kapacitu. Armáda tak stála před zásadním rozhodnutím, zda pokračovat v klasické kartolitografické technologii, založené na ručním rytí a kreslení map, nebo přejít na digitální postupy. Zvítězila počítačová tvorba map, a přestože tehdejší hardwarové a softwarové prostředky ještě nebyly nijak výkonné, začal se vytvářet digitální model území nejprve v měřítku 1 : 200 000

(DMÚ 200) a později i v měřítku 1 : 25 000 (DMÚ 25). Tato kartografická databáze se stala základem pro tvorbu vojenského státního mapového díla. Přechod na novou digitální počítačovou linku tvorby map byl skutečně revoluční. „Vývolalo to i střet mezi kartografy a programátory. Část kartografů totiž zastávala názor, že státní mapové dílo je zákonem definováno jako obraz, a je tedy svým způsobem uměleckým výtvozem, zatímco zastánci digitálních technologií jim oponovali, že dnes je jiná doba, která vyžaduje používání moderních postupů,“

Podplukovník Pavel Skála byl do funkce náčelníka Geografické služby AČR jmenován 1. prosince minulého roku. V letech 1982 – 1987 studoval obor vojenská geodézie a kartografie na Vojenské akademii v Brně. Poté nastoupil do Vojenského zeměpisného ústavu do funkce redaktora speciálních map, ze které o polovině 90. let přešel na Generální štáb na funkci hlavního redaktora. Zde byla jeho úkolem tvorba geografických produktů, map a speciálních map. Následně studoval tři roky regionální geografii a kartografii na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. Absolvoval také sedmiměsíční studium ve Spojených státech amerických se zaměřením na topografii a geografické informační systémy. V letech 1999 – 2000 navštěvoval desetiměsíční brigádní velitelství kurz na Vojenské akademii v Brně. V roce 2003 působil v misi KFOR jako geografický náčelník na velitelství v Prištině.

vzpomíná na zlomovou éru současný náčelník Geografické služby AČR podplukovník Pavel Skála. Po více než desetiletí můžeme říci, že tehdejší volba byla prozíravá a geografické službě přinesla další možnosti rozvoje.

NOVÉ MAPOVÉ DÍLO

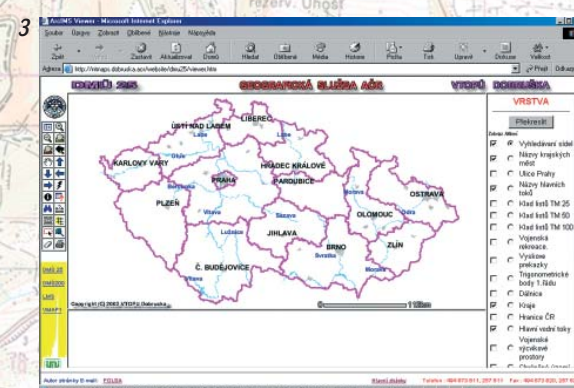
Ve stejné době, kdy se řešil přechod na digitální technologie, bylo rozhodnuto, že je nezbytné zpracovat nové vojenské státní mapové dílo podle odpovídajících standardů NATO. Hlavní změna se týkala geografického referenčního systému a kartografického

zobrazení, kdy došlo k přechodu ze systému S 42/83 na světový geografický systém WGS 84. Náčelník Generálního štábu svým nařízením stanovil, že tento úkol musí být splněn do konce roku 2005.

„Úkol jsme ve stanoveném termínu splnili se ctí. Teď jsou v armádě pouze mapy vytvořené podle standardů NATO. Změna se dotkla nejen map, ale i databází a dalších geografických produktů,“ říká pplk. Pavel Skála. V oblasti vojenské geografie má Aliance přibližně 65 norem STANAG, na které musela armáda postupně přistoupit a následně je

zavést. „Drtivá většina z nich už byla přijata a u minimálního množství jsme mohli na přechodné období požádat o výjimku,“ upřesňuje náčelník geografické služby. Také Evropská unie se snaží v oblasti geografie či kartografie zavádět určité standardy, které však podle slov pplk. Pavla Skály zatím nejsou, ve srovnání s aliančními normami, definovány.

V aliančních normách se v porovnání s předšly mapami liší například charakteristiky některých objektů ve značkovém klíči legendy. Předpisy NATO umožňují, že si jednotlivé národy nechávají své národní značkové klíče, ale musejí některé informace standardizovat tak, aby uživatel dokázal bez

ohledu na to, zda má českou, britskou nebo německou mapu, vždy správně identifikovat objekty. „Trochu jiné to bylo u map měřítka 1 : 250 000 (JOG), ve kterých jsme museli přistoupit k větší standardizaci než u národního mapového díla. K úpravám docházelo například v klasifikaci komunikací, neboť v NATO se silnice definují jiným způsobem (např. které se používají celoročně, s pevným povrchem a podobně). Máme však větší škálu označení, a tak jsme komunikace museli seskupovat do jednotlivých aliančních kategorií. Došlo tak ale k určitému zjednodušení,“ vysvětluje podplukovník Skála.

ARMÁDA KONKURUJE CIVILU

Jednou ze zvláštností České republiky je, že má dvě státní mapová díla, za která odpovídají dvě různé instituce. Na jedné straně stojí armádní geografická služba a na druhé je Český úřad zeměměřičský a katastrální.

z mezinárodních projektů. Například ve druhé polovině devadesátých let jsme se stali členy rozsáhlého projektu vytvoření celosvětové digitální databáze VMap 1, kdy bylo zmapováno 80% pevniny do vektorové databáze měřítkové úrovně 1 : 250 000. „Zavázali jsme se ke zpracování dat mimo území naší republiky a zaměřili jsme se na oblast Namibie a Sibiře, čímž jsme se stali rovnoprávními členy tohoto projektu. Dnes nám toto členství umožňuje přístup do celé databáze, která mimo jiné umožňuje díky technologii OPG (Operation Planning Graphic) velice rychlou tvorbu geografických podkladů, jež lze použít pro plánování operací mimo území České republiky,“ pokračuje pplk. Skála. Tento projekt byl dokončen v minulém roce.

meteorologie, který je zároveň náčelníkem Geografické služby ACR. Na operačně-taktických velitelstvích v Olomouci a ve Staré Boleslavi působí náčelníci geografických služeb, kterým jsou odborně podřízena centra geografické podpory. Brigáda je pak nejnižším stupněm, na kterém působí orgány geografické služby.

V Olomouci je centrum geografické podpory součástí 104. praporu zabezpečení a druhé centrum je u praporu zabezpečení Velitelství sil podpory a výcviku, jež je zatím dislokováno v Táboře, ale počítá se s jeho přesunutím do Staré Boleslavi. V každém z center slouží přes dvě desítky vojáků, jejichž úkolem není vytvářet zdrojové databáze, ale využívat již získaná data shromažďovaná úřadem v Dobrušce

a poskytovat geografickou podporu jednotkám mimo území republiky.

PŘIBUDOU I PRAPORČÍCI

Podplukovník Pavel Skála je rád, že se podařilo zachovat katedru vojenské geografie a meteorologie na Univerzitě obrany v Brně, díky níž bude geografická služba získávat odborně dobře připravený personál. Jde o bakalářské studium, v němž se od září minulého roku připravuje 10 studentů. „Studium obou odborností je společné, ale v průběhu druhého ročníku dochází k větší profilaci jednotlivých oborů. Po skončení bakalářského studia čeká absolventy mnoholetá praxe. Teprve poté někteří z nich nastoupí do nástavbového magisterského studia,“ popisuje nový systém vzdělávání pplk. Skála, který odpovídá postupně zaváděným normám Evropské unie.

Částečně půjde o určité snížení znalostí či dovedností absolventů vysoké školy, neboť doposud ke geografické službě přicházeli absolventi pětiletého inženýrského studia. „Na druhé straně se snažíme vyřešit dlouhodobý problém nedostatku středního odborného personálu. V rámci reorganizace úřadu vytvoříme do konce roku 2007 praporčický sbor. Tito vojáci budou předurčení především do funkcí specialistů v mobilních pracovištích. Zatím tyto funkce zastávají kapitáni a majori,“ dodává pplk. Pavel Skála

GEOGRAFOVÉ MOBILNĚJŠÍ

Na konci letošního roku projde vojskovými zkouškami moderní mobilní pracoviště, které bude předurčeno nejen k plnění úkolů na území České republiky, ale i mimo ně. Armádní

geografové je chtěl nabídnout i aliančním silám rychlé reakce NRF. Mobilní prostředky budou tvořeny dvěma typy – kontejnerovými a kolovými v pevných nástavbách středních nákladních terénních automobilů.

Kontejnerovou sestavu bude tvořit pět prvků, které mohou být nasazeny pohromadě nebo jen jednotlivě. Obsluhu bude tvořit 8 vojáků. Sestava se skládá z následujících modulů: MORGAN – modul geografických analýz, který je mozem celé soupravy, MOREP – modul reprografický, MOSIN – modul sběru informací, MOZIN – modul informačních zdrojů a předpokládá se, že pátý kontejner bude využíván jako sklad. Součástí bude také stan pro vytvoření prostoru mezi kontejnery, jehož bude možné využít jako briefingovou místnost. Kontejnery mají vlastní zdroje energie vybavené filtroventilacním zařízením a klimatizací. Dva hlavní moduly budou z odolné proti střelbě z lehkých pěchotních zbraní.

Nákup kolového mobilního geografického prostředku je plánován až na rok 2008. Zatímco velká souprava je schopna zabezpečovat divizi, tak kolový prostředek je určen pro podporu brigády.

V současnosti se ještě u obou typů mobilních prostředků řeší zajištění přenosu dat. Jednotlivá pracoviště budou do míst svého nasazení odjíždět s nezbytnými databázemi, ale přesto je ještě nutné vyřešit komunikaci s národní základnou, kterou představuje Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad v Dobrušce, a velením dané operace. „Počítají s tím i cíle výstavby sil Aliance, kde se hovoří o tom, že státy, které budou mít tyto mobilní prostředky, musejí mít také schopnost oboustranné komunikace NATO-Secret,“ hovoří pplk. Skála o úkolu, který nyní řeší se spojaři.

V letošním roce by se chtěla geografická služba zapojit do dalšího velkého projektu, jenž bude řešit tvorbu databáze měřítkové úrovně 1 : 50 000 zpracovávané na základě velmi přesných družicových snímků. Účast již přislíbilo 28 zemí.

POZICE V ARMÁDĚ

Pochopitelně ani geografické službě se nevyhnula reforma ozbrojených sil, a tak se už několikrát reorganizovala. Geografická služba je dnes na strategickém stupni velení prezentována Vojenským geografickým a hydrometeorologickým úřadem v Dobrušce, který je přímo podřízen řediteli odboru vojskového průzkumu a elektronického boje MO. Odborně jej ale řídí vedoucí oddělení vojenské geografie a hydro-

K tomuto rozdělení došlo v 60. letech minulého století, kdy bylo pro potřeby armády odděleno vojenské mapové dílo od civilního. Jedním z argumentů byla potřeba utajení vojenských informací na mapách.

„Cítíme, že je tato duplicita na škodu. Snažíme se tedy o větší vzájemnou spolupráci a sdílení některých kapitol při tvorbě státního mapového díla,“ uznává náčelník geografické služby Pavel Skála. Dveře ke spolupráci se otevírají zejména ve finančně a kapacitně nejnáročnějších oblastech, jako je například sběr dat. Před několika roky proto oba úřady zahájily společná letecká a zeměměřičská snímkováni, na kterých se z jedné třetiny podílí armáda a ze zbývajících dvou třetin civilní instituce. Každé tři roky je nutné celou republiku znova nasnímat novou řadou leteckých měřičských snímků, z nichž se následně vytvářejí ortofota s vysokým rozlišením a přesností na decimetry. Ta se pak stávají základem pro tvorbu státních mapových děl, když se převádějí do zdrojové databáze.

Armáda používá digitální model území v měřítku 1 : 25 000 (DMÚ 25), zatímco civilní Český úřad zeměměřičský a katastrální databázi ZABAGED (Základní báze geografických dat) v měřítku 1 : 10 000. „Domníváme se ale, že ani u jedné z databází nemusíme mluvit o měřítku, protože vycházejí ze stejného zdroje dat a měly by být rovnocenné,“ uvádí pplk. Skála. Na základě několika provedených odborných analýz se však potvrdilo, že ačkoliv tyto databáze mají stejný účel a zdroj dat, nelze je v současnosti propojit v jedinou.

Nicméně existuje celá řada možností, jak vzájemnou spolupráci s civilním úřadem ještě dále rozvíjet. Rezervy jsou v samotném sběru dat, kdy se nejedná pouze o letecké

snímkováni, ale i o další metody získávání dat. Ani z přesných leteckých snímků totiž nelze přečíst všechny potřebné informace. Pak přicházejí na řadu měřičské skupiny, které ověřují data přímo v terénu – například výšku budov, stožárů a podobně. „Už jsem o tom jednal s Českým úřadem zeměměřičským a katastrálním a nyní expertní skupiny obou stran zpracovávají požadavky na primární sběr dat v terénu. Předpokládám, že se vzájemně dohodneme, jaké informace budeme v terénu zjišťovat s cílem jejich společného využívání. Toto propojení přinese další finanční i kapacitní úspory. Samotná interpretace získaných dat už není tolik náročná,“ vysvětluje další postup podplukovník Pavel Skála.

Zákon o zeměměřičství sice ukládá všem, kteří vykonávají zeměměřičskou činnost, povinnost tuto informaci předávat nejen Českému úřadu zeměměřičskému a katastrálnímu, ale také Geografické službě ACR. Horší je to ale s naplňováním této právní normy v praxi. Zákon navíc nespécifikuje, jakou formu by taková informace měla mít.

SPOLUPRÁCE S CELÝM SVĚTEM

Vojenská geografická služba se ve svých aktivitách neomezuje jen na území naší republiky, ale spolupracuje se svými protějšky po celém světě. Výsledkem je další rozšiřování zdrojů geografických informací, které je možné využívat třeba při zabezpečení vojenských kontingentů vyslaných do zahraničních misí.

Potřebné informace lze získávat od jiných armád buď na základě dvoustranných dohod o spolupráci a nebo zapojením se do některých

- 1 Archiv leteckých měřičských snímků
- 2 Nové mapy připravené k expedici
- 3 Internetový prohlížeč geografických dat pro armádní uživatele
- 4 Modul geografických analýz, který bude součástí nové kontejnerové sestavy.
- 5 Využití informačních zdrojů při tvorbě vojenských speciálních map
- 6 Předtisková příprava digitálních map
- 7 Pětibarevný ofsetový tiskový stroj RAPIDA

Vše pod jednou střechou

Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad v Dobrušce je unikátní syntézou velkého množství vědních oborů

Text: Jan ZEMAN
Foto: Jiří HOKŮV

Před několika lety došlo ke sloučení vojenské geografie a hydrometeorologie v jednu instituci – Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad. Toto spojení je novým trendem a k podobnému kroku se chystají i další armády. Otevírá se tím cesta ke komplexnějším informacím o prostředí.

Podle slov náčelníka Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu plukovníka Jiřího Osičky je tato instituce syntézou mnoha vědních oborů, které se zabývají fyzikou Země od jejího nitra až po nejvyšší sféry. „Pod povrchem se věnujeme seizmice, na povrchu měřením a vytvářením map a v prostoru nad Zemí meteorologii,“ přibližuje nám zjednodušeně činnosti úřadu plukovník Jiří Osička, který tuto instituci řídí od začátku tohoto roku. Spojení geografie a hydrometeorologie rozhodně není ve světě unikátní, ale také ani běžnou záležitostí. K výhodám patří nejen poskytování uceleného spektra informací, ale také úspora odborného personálu.

PESTRÉ ÚKOLY

Přestože běžní uživatelé vidí ve Vojenském geografickém a hydrometeorologickém úřadu především pracoviště pro tvorbu map, jsou jeho úkoly mnohem pestřejší. Jeho geografická část je však nejrozsáhlejší a sestává z několika odborů. Na odboru geodézie, fotogrammetrie a dálkového průzkumu Země se zpracovávají data z leteckých měřičských snímků a satelitních snímků, pracovníci odboru vojenských informací o území dodávají do map pro vojáky důležité informace. Samotné

mapy se vytvářejí na odboru kartografické a geografické produkce a jejich tisk má na starost odbor kartopolygrafie a distribuce. Aktuální mapy a informace o terénu předává různým uživatelům odbor přímého geografického zabezpečení. Část tohoto pracoviště je proto umístěna v Praze při Generálním štábu AČR. Druhý úsek úřadu tvoří odbor hydrometeorologického zabezpečení, který převzal úkoly po bývalém Povětrnostním ústředí vzdušných sil. „Na základě stálé směny pozorování zde tvoříme meteorologické předpovědi, vydáváme varování a metodicky řídíme činnost jednotlivých hydrometeorologických stanic, které jsou především na letištích,“ pokračuje ve výkladu plk. Osička a dodává, že vojenské předpovědi se liší především tím, že jsou pro potřeby letovodů aktuálnější, ale vojenští meteorologové zpracovávají i dlouhodobější prognózy. Jedna z nejnovějších meteorologických stanic byla instalována na seizmickém pracovišti Polom. V závěru minulého roku došlo k její akreditaci a nyní je zapojena nejen do sítě armádních pozorovacích stanic, ale též do sítě Českého hydrometeorologického ústavu.

Vratme se k tvorbě map. Nejčastěji jsou zhotovovány v měřítcích 1 : 25 000 až 1 : 250 000, ale výjimkou nejsou ani speciální

mapy jiných měřítek a obsahu. „Třeba teď mi volali z Ministerstva zdravotnictví, zda bychom jim neudělali mapu, ve které by byly znázorněny teploty, průměrné nebo v určitých obdobích, které mají zásadní vliv na vývoj roztočů a dalších škodlivých mikroorganizmů,“ komentuje telefonát plk. Osička, což dokládá, že jeho úřad neslouží jen pro potřeby resortu obrany a spolupráci s armádami NATO, ale je schopen vyjít vstříc i dalším institucím.

Plukovník Jiří Osička však upozorňuje také na to, že spolupráce s dalšími institucemi státní správy má i svá slabá místa. Patrně největší problém se týká krizového řízení a integrovaného záchranného systému, který se zatím, přes veškerá mimoresortní jednání, nepodařilo odstranit. „Zjistili jsme, že v rámci krizových štábů se používají různé mapy. Kromě toho, že u nás existují dvě mapová díla – vojenské a civilní, je zde k dispozici také nepřeberné množství dalších komerčních produktů. Naší snahou tedy je, aby hasiči, policisté, záchranáři i vojáci pracovali se stejnými mapovými podklady, kde budou shodné souřadnice a další údaje,“ upozorňuje na jedno z úskalí nejednotnosti map plk. Osička. Armáda proto představitelům krajů zdarma nabídla soubor map, které by se mohly používat v rámci krizového řízení a integrovaného záchranného systému.

MAPY TĚMĚŘ NA POČKÁNÍ

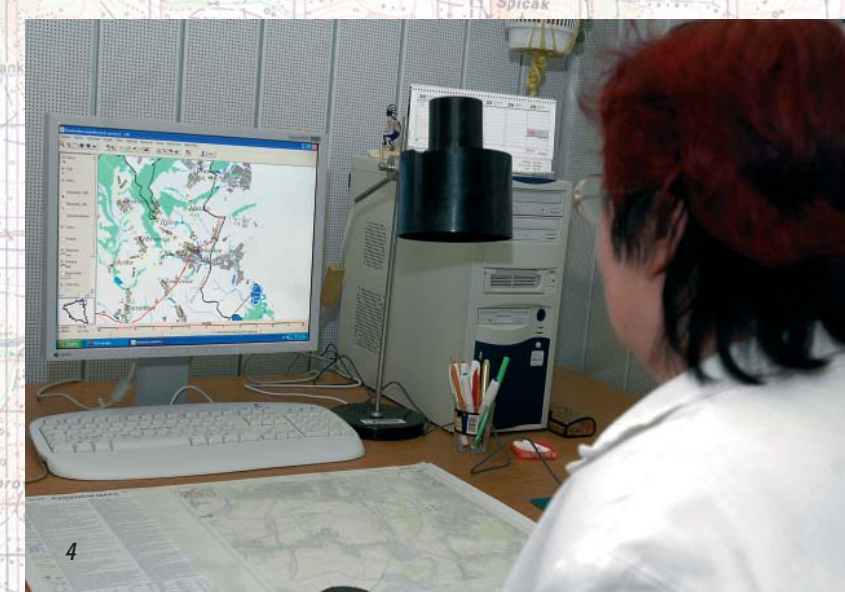
Hlavním klientem Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu je

samozřejmě armáda. Geografové z Dobrušky jsou schopni operativně připravit mapu jakékoliv části světa téměř na počkání. Moderní digitální tiskařské stroje ji pak vytisknou v potřebném nákladu. To není fikce, ale skutečnost, která již prošla několika praktickými zkouškami. „Například záchranáře, kteří odjíždějí do zemětřesením postižené oblasti v Pákistánu, jsme mapami vybavili přes víkend. Samozřejmě že je to závislé na měřítku, protože od toho se odvíjí dostupnost těchto map. Pro prvotní potřebu orientace týmu na daném území postačují mapy 1 : 200 000 a postupem času vydáváme podrobnější. Nicméně ze zásob a dosažitelných zdrojů dat v databázích našeho úřadu jsme schopni dodat mapy oblastí celého světa v takovém měřítku, které je pro uživatele dostatečné,“ tvrdí plukovník Jiří Osička.

REVOLUCI PŘINESL SYSTÉM GPS

Revoluci do geografické služby přineslo zavedení GPS. „Přešli jsme již z přímého měření z bodu na bod na využívání GPS. Například geodeti už dokážou určit polohu s přesností několika centimetrů,“ informuje nás náčelník Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu. Systém GPS je postaven na signálu družic rozmístěných na drahách kolem Země. Původně vojenský systém, který dnes využívají i civilní firmy, může být v případě nezbytné nutnosti jeho provozovatelem pro některé uživatele znepřesněn nebo dokonce vypnut. Česká armáda je ale správcem přístupových dat, což jí umožňuje i v takové situaci signál bez rušení přijímat. Hudbou budoucnosti zůstává konkurenční družicový systém určování polohy, který vytváří Evropská unie pod názvem Galileo. „Naši zástupci se účastní konferencí týkající se budování tohoto systému, ale zatím to pro nás není aktuální téma,“ uzavírá tuto oblast plk. Osička.

Chlubou úřadu v Dobrušce je bezesporu také vědecká činnost jeho pracovníků, která je pro jakoukoliv instituci nezbytností pro další rozvoj a udržování kroku se světem. V tomto případě je nositelem pokroku odbor rozvoje geodetického a geografického zabezpečení, jenž úzce spolupracuje nejen s Univerzitou obrany v Brně, ale i s dalšími resortními i mimoresortními vědeckými pracovišti.

- 1 Náčelník Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu plukovník Jiří Osička
- 2 Základem v technologii tisku digitálních map je tiskárna KARAT.
- 3 Pracoviště fotogrammetrie, kde se zpracovávají letecké měřičské snímky.
- 4 Práce s digitálními geografickými daty

Událo se...

Text: Ladislav LENK, mjr. Petr LEKSA, plk. Gabriel KOVÁCS a www.army.cz
Foto: mjr. Petr LEKSA a npor. Ondřej STUDENT

» **V pátek 10. března 2006 jmenoval náčelník Generálního štábu Armády České republiky generálporučík Pavel Štefka** v prostorách Vojenského historického ústavu v Praze na Vítkově dvacet sedm podplukovníků do hodnosti plukovníka. V průběhu slavnostního aktu jmenování vojáci v nejvyšší důstojnické hodnosti složili slib plukovníka, který přednesl plukovník Petr Mikulěnka, pilot letounu JAS-39 Gripen.

» **Společnost Skill v únoru 2006 úspěšně realizovala dodávku zařízení výpočetní techniky určené pro síly rychlé reakce NATO (NATO Response Force – NRF).** Kontrakt zahrnoval zejména produkty společností Hewlett-Packard, Panasonic, Check Point Software Technologies a dalších. Finanční objem celého kontraktu dosáhl výše přes 50 mil. Kč. Jde o vůbec první dodávku svého druhu společnosti z České republiky určené pro Severoatlantickou alianci a v tomto rozsahu i historicky první z tzv. nových členských států NATO. Společnost Skill, s. r. o., získala tuto zakázku v konkurenci desítek společností ve výběrovém řízení organizovaném agenturou NC3A. Podmínkou účasti na výběrových řízeních je splnění podmínek pro podpis rámcové smlouvy mezi dodavatelem a NC3A. Společnost Skill, s. r. o., tuto smlouvu uzavřela již v roce 2004.

» **Pamětní deska bývalým slovenským příslušníkům mírového kontingentu NATO v Kosovu, kteří zahynuli koncem ledna při leteckém neštěstí** při návratu z mise v této jihosrbské provincii do vlasti, byla 11. dubna odhalena v hlavním městě Prištině. Pietního aktu se zúčastnil slovenský ministr obrany Martin Fedor a velitel kontingentu NATO v Kosovu generálplukovník Giuseppe Valotto. Tabule je umístěna v areálu velení kontingentu NATO v Kosovu na památníku bývalých příslušníků Aliance, kteří zahynuli při plnění povinností v této provincii.

» **V pondělí 10. dubna převzal operační úkol velitel 3. kontingentu AČR v PRT Fayzabád v misi ISAF podplukovník Tibor Budík.** Slavnostní převzetí proběhlo za účasti velitele PRT ve Fayzabádu a všech příslušníků zúčastněných kontingentů na základně PRT. Na základě mezinárodní dohody došlo k navýšení příslušníků působících na základně PRT o 40 osob na současných 83. Kontingent je tvořen převážně příslušníky 102. prostějovského průzkumného praporu a doplněn některými specialisty z dalších útvarů a zařízení Armády České republiky. Příslušníci 102. prostějovského průzkumného praporu jsou součástí rekonstrukčního týmu

Dne 27. března navštívil první zástupce náčelníka Generálního štábu generálporučík

Jaroslav Kolkus spojenecké Velitelství společných sil (Joint Force Command Headquarters – JFC HQ) v nizozemském Brunssumu. V úvodu své návštěvy symbolickým přestřižením pásky v barvách trikolory slavnostně otevřel za účasti zástupců mezinárodního štábu v prostorách velitelství konferenční místnost pojmenovanou po hlavním městě ČR – Prague Conference Room. Místnost zdobí velký znak Prahy spolu s dalšími obrazy zachycujícími naše hlavní město. Brigádní generál Jaroslav Kocián, který zastává na tomto velitelství pozici náčelníka sekce J4, poté seznámil generála Kolkuse s úkoly velitelství. Zdůraznil, že hlavním je řízení operace ISAF v Afghánistánu. Zároveň se příslušníci tohoto velitelství připravují na převzetí velení jednotkám, které jsou vyčleněny pro sedmou a osmou rotaci sil rychlé reakce NRF (NATO Response Force). Generál Kolkus si také prohlédl nové společné operační centrum a setkal se s českými důstojníky a praporčíky, kteří působí na tomto velitelství NATO.

v provincii Badakshan od 9. března 2005. Jejich úkolem je především zajištění bezpečnosti oblasti, ochrana mezinárodních jednotek a spolupráce s místními obyvateli. Průzkumníci jsou začleněni v týmu přibližně 300 vojáků spolu s Dány a vojáky německého Bundeswehru.

» **V sobotu 24. června 2006 od 10.00 hodin se ve vojenském prostoru Bahna u Strašic uskutečnil „Den pozemního vojska – Bahna 2006“.** Již 17. ročník této populární akce organizuje velitel společných sil a Nadace pozemního vojska ve spolupráci s velitelem sil podpory a výcviku, Muzeem na demarkační linii v Rokycanech a jeho klubem, AMK Volduchy, Čs. obcí legionářskou, kluby vojenské historie a jednotkami Policie České republiky. Vstup pro návštěvníky bude po celou dobu akce zdarma.

» **Ve čtvrtek 13. dubna proběhlo jednání mezi zástupci Ministerstva obrany a Lidového spolku pro péči o německé válečné hroby** ve věci zabezpečení ostatků čtyř tisíc německých vojáků z druhé světové války. Ze strany Ministerstva obrany byly předloženy návrhy na převoz ostatků do jednoho ze skladových objektů ve Vojenském výcvikovém prostoru Brdy. Dohoda o dočasném uložení bude uzavřena do konce roku 2008, poté se předpokládá převoz ostatků na německý hřbitov v Mariánských Lázních. Za využití vojenských prostor bude německá strana platit pronájem. Převozu z Ústí nad Labem do vojenského výcvikového prostoru zajistí Armáda České republiky.

Od pondělí 3. dubna do pátku 7. dubna probíhala na letišti v Pardubicích cvičná pozorovací mise Švédska podle mezinárodní „Smlouvy o otevřeném nebi“. Cílem mise, již se účastnili i odborníci z USA a Maďarska, byla společná příprava specialistů našeho a švédského vojenského letectva na plnění úkolů uvedené smlouvy, zejména na letecké snímkování vybraných objektů. Švédský pozorovací tým přiletěl vojenským speciálem Saab-340/OS-100, který je vybaven speciální kamerou Zeiss RMK Top 15. Vzhledem k aktuální povodňové situaci u nás nabídla švédská strana využít letounu i pro snímkování zasažených území pro potřeby orgánů krizového řízení ČR. Nabídka byla přijata. A tak švédští inspektori prodloužili trasu pozorovacího letu asi o 130 km nad postiženými oblastmi v okolí Mělníka, Roudnice nad Labem, Lovosic, Litoměřic, Ústí nad Labem a Děčína. Pozorovací let se tak stal důkazem praktické využitelnosti a přínosu režimu „Smlouvy o otevřeném nebi“ také pro řešení krizových situací nevojenského charakteru.

ale Nebouchat, argumentovat

„Jednotlivec má malou šanci, k prosazení oprávněných zájmů zaměstnanců jsou tady odbory,“ říká předsedkyně ZO ČMOSA

Text: Pavel LANG

Foto: autor a Svatopluk KOUŘIL

Nejprve práce a poté odbory. Zládnout obojí není lehké, ale lze to. Docentka Ing. Šárka Sobotková, CSc., je toho příkladem. Je vedoucí vědeckou pracovnící na katedře ženijních technologií a zároveň předsedkyní základní organizace Českomoravského odborového svazu civilních zaměstnanců armády na brněnské Univerzitě obrany.

Když koncem loňského roku odcházel z brněnské Univerzity obrany předseda základní organizace ČMOSA, obrátili se členové závodního výboru na doc. Ing. Šárku Sobotkovou, CSc. Právě s její osobou spojovali další působení odborové organizace. „Tenkrát jsem tu nabídku hodně zvažovala. Na jedné straně značné pracovní vyčerpání a osobní odborný růst, na straně druhé funkce v odborech. Nedokázala jsem si představit, zda to lze skloubit dohromady. Nakonec jsem se rozhodla jít do toho. Z pocitu zodpovědnosti, z důvodu zachování kontinuity odborové organizace,“ svěříje se předsedkyně ZO ČMOSA.

Půlrok „obojího“ nebyl pro Š. Sobotkovou lehký, ale zvládá to. Šidit nehodlá práci ani funkci. „Stoprocentní výkon v zaměstnání, to je jaksi samozřejmost. Avšak naprosto stejné úsilí je třeba dát i do odborové činnosti. Když to člověk nedělá naplno, nemá to význam,“ říká rezolutně.

Zdejší odborová organizace je spojena pupeční šňůrou se svojí alma mater. S vytvořením Univerzity obrany v Brně totiž začala geneze současné ZO ČMOSA. Jinými slovy, se sloučením vyškovské a brněnské vojenské vzdělávací instituce vznikla také společná základní organizace armádních odborářů.

„V současné době máme 451 členů. V realu to znamená, že zhruba každý druhý občanský zaměstnanec na UO je organizován v odborech. Zpočátku se nám členská základna rapidně snižovala především z důvodu transformace univerzity a outsourcingu. Řádově jsme tak přišli asi o 200 členů. Nyní je

v tomto směru situace stabilizovaná. Počet odchodů a příchodů je v rámci ZO ČMOSA zhruba stejný,“ konstatuje Š. Sobotková.

S každým nově přichozím občanským zaměstnancem odboráři jednájí individuálně. Nezastupitelnou roli zde sehrávají úsekové důvěrníci a členové závodního výboru. „Pokud nemá občanský zaměstnanec zásadní problém ztotožnit se s myšlenkou odborové práce, snažíme se ho přesvědčit, aby šel do toho s námi a byl nám nápomocný,“ vysvětluje předsedkyně ZO ČMOSA a dodává s úsměvem: „Obrazně řečeno, mám radost z každé získané dušičky. Jsem nesmírně hrdá na to, že i v této době se do odborů hlásí další zájemci. Pravda, nejsou to kvanta lidí, ale každé členství má svoji váhu. Moc si toho vážím.“

V obdobném duchu hovoří Šárka Sobotková i o spolupráci s vrcholným managementem Univerzity obrany. „Naše vztahy jsou nadstandardní. Nemám problém, že by byly přede mnou zavřeny dveře nebo že by pánové z managementu se mnou nechťeli hovořit. Přijdu s návrhem a společně jej řešíme. Myslím si, že naše oprávněné zájmy dokážeme prosadit. Nepotřebujeme k tomu bouchat do stolu a ohánět se posláním odborů. Stačí být na každé jednání dobře připraven.“

Zanikne jednou Ministerstvo obrany?

Text: Jaroslav PAJER
Foto: Radko JANATA

Koncem loňského roku vydal kolektiv autorů pod vedením doc. Ing. Josefa Janoše, CSc., ředitele Ústavu strategických studií Univerzity obrany Brno, ojedinělou publikaci „Bezpečnost a obrana České republiky 2015 – 2025“. Kniha přibližuje výsledky výzkumného projektu „Perspektivy vývoje bezpečnostní situace, vojenství a obranných systémů do roku 2015 s úvahou do roku 2025“.

„Nejsou to žádné vědecké práce, které by po pohledu do skleněné koule odhalovaly budoucnost. Jsou to práce vysoce objektivní

a objektivizované, vycházející z toho, co se už nyní ví, že bude v nových výrobních programech, a co se v budoucnu změní,“ prohlásil Josef Janošec na adresu podkladů a zdrojů, podle nichž autorský kolektiv formuloval své prognostické závěry. Knihu pak charakterizoval jako příspěvek k diskusi o předpokládaném vývoji.

JEDNOZNAČNÝ TREND – INTEGRACE

Nyní je jedním z hlavních dokumentů, podle něhož se naše současné ozbrojené síly přetvářejí, vládou schválená „Koncepte výstavby profesionální Armády České republiky a mobilizace ozbrojených sil České republiky přepracovaná na změněný zdrojový rámec“. Obsahuje úkoly do let 2010 až 2012.

Co ale bude dál? Jaké jsou dlouhodobé trendy v oblasti bezpečnosti a obrany?

Kniha „Bezpečnost a obrana České republiky 2015 – 2025“ uvádí nejruznější možné scénáře – ať už v prognózách vývoje regionálního bezpečnostního prostředí anebo vojenských aspektů bezpečnosti a obrany naší republiky, tak v odhadech zdrojů nebo při posuzování oblasti vědy, výzkumu a technologií. Hlavní sdělení je jednoznačné.

„Fakta ukazují na integraci,“ zdůrazňuje docent Janošec. „Já ji považuji za věc číslo jedna, která musí být vnímána i z okolí ozbrojených sil. Jde o to, abychom my jako malý stát včas pochopili, kde je místo pro naše vlastní rozhodování, a tam se skutečně správným způsobem, tedy racionálně, a ne citově, rozhodovali. Proč o tom hovořím? Protože jsem přesvědčen, že nás, daňové poplatníky, budou některá rozhodnutí stát víc peněz, než je nezbytně nutné.“

NADNÁRODNÍ OZBROJENÉ SÍLY

Ještě před rokem 2015 je možné očekávat uskutečnění první fáze tvorby společných evropských ozbrojených sil (OS), pravděpodobně ještě založených na národním principu, a přípravu na přechod k silám, které princip s národními armádami

převvedou na službu evropských občanů ve společných nadnárodních OS, píše se v závěrečné kapitole knihy.

„Možnost vzniku nadnárodních ozbrojených sil není z historického hlediska nic nového,“ podotýká Josef Janošec. „Víte, odkud mělo rekruty Kartágo? Vůbec ne z řad vlastních lidí, ale verbíři jezdili do Řecka a po pobřeží Středozemního moře a nabírali ty, kteří byli ochotni jít bojovat za zájmy Kartágo. Za to získali peníze, jimiž živili své příbuzné. I za Rakouska-Uherska u nás byly nadnárodní ozbrojené síly. Můj děda v nich sloužil,“ poznamenává se smíchem.

Připouští však, že přijetí tohoto principu a oproštění se od národního pojetí armády nás bude stát ještě velké úsilí. I brožura uvádí, že vznik nadnárodních sil, jakkoli je vysoce pravděpodobný, bude závislý na vyzrání bezpečnostní situace a politických rozhodnutích. A dodává, že jejich zrod a vývoj může být provázen nacionálně zabarvenou rétorikou o „ztrátě suverenity“, „hrozbě likvidace národů“ a dalšími podobně citlivými argumenty.

Příkladem země s efektivním působením nadnárodně pojatých ozbrojených sil jsou Spojené státy americké. Představují totiž 50 států sdružených pod jediným vojenským velením s jednotným logistickým řetězcem a úplnou strukturou OS. V USA není

50 ministerstev obrany (MO), konstatují autoři futurologické publikace, a takto ušetřené prostředky z administrativy jsou využity ve prospěch dosažení vyšších schopností vojsk.

SÍLY ÚZEMNÍ OBRANY

S možným vznikem nadnárodních ozbrojených sil předpovídá kniha logickou transformaci OS České republiky. Zahrnovaly by zejména vojska územní obrany, jakési národní gardy, s významně změněným posláním. Kromě USA existují příklady podobných ozbrojených složek i na evropském kontinentu. „Vezměte si Itálii, kde jsou třeba horší myslivci, ale i jiné složky bezpečnostního systému státu. Stejně tak jsou známi karabiniéři ve Francii či v jiných zemích. To, k čemu dospělo Švýcarsko vybudováním armády miličního typu, je také určitý model. Čili opět v tom nevidím nic zvláštního,“ vypočítává inženýr Janošec.

Určitý zárodek tohoto vojska v současné době vidí v pěších rotách aktivní zálohy při krajských vojenských velitelstvích. „V návrzích strategií, které byly formulovány v letech 1990, 91, 92 a kolem roků 97 a 98, bylo vytvoření sil územní obrany navrženo. Zatím ale nedošlo k realizační fázi. Já to беру jako přechodné období k tomu, co se bude muset stejně určitým způsobem

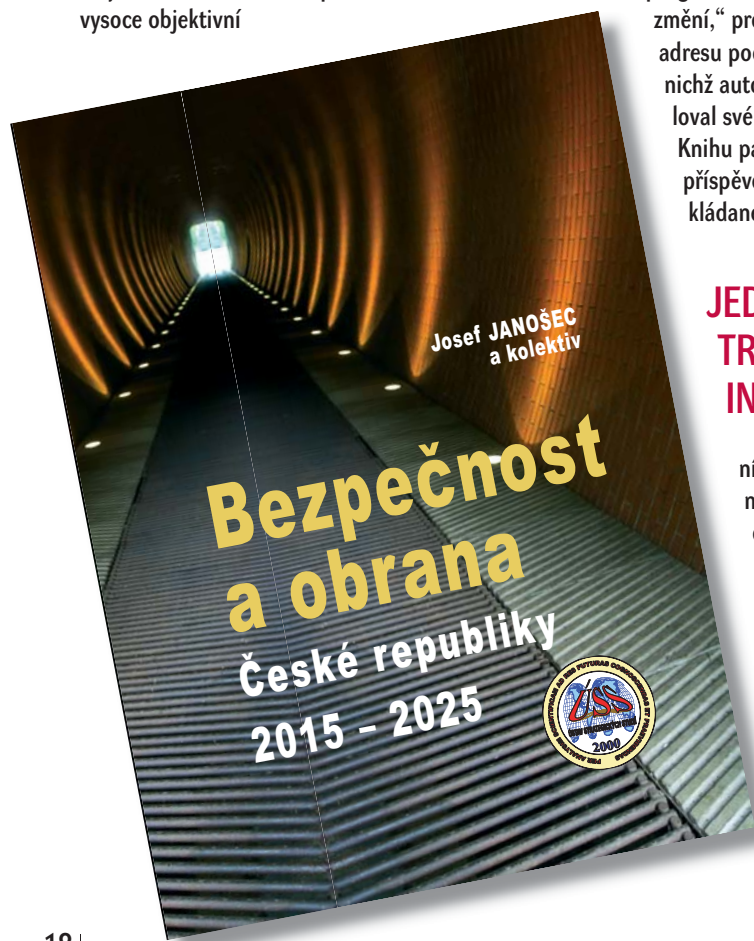
vyřešit,“ říká a dodává: „Není cílem mít v budoucnosti jenom to, k čemu směřujeme nyní. Musí totiž nastat doba, kdy se začne ne celá Evropa, ale celý svět chovat racionálněji. Hrozby nevojenského typu, jako například možnost roztání ledovců a podobně, tady reálně existují. A jestliže se racionálně přistoupí k výstavbě ozbrojených sil v mezinárodním měřítku, tak rozhodně zůstane větší množství prostředků na to, aby se řešily i tyto problémy.“

Je zřejmé, že prognózovaná transformace OS se pochopitelně dotkne i struktury armády. Podle tvůrců publikace není v budoucnu vyloučené, že by mohlo být i úplně zrušeno Ministerstvo obrany. Podstatné změny pro MO ČR může vytvořit rozhodnutí o vzniku nadnárodních sil a o způsobu řešení jejich správy a ve vnitřních změnách pak varianty přístupu ke krizovému řešení, píše ve druhé kapitole. Realizaci takových kroků je podle nich možné očekávat až po roce 2012, tj. po dokončení probíhající transformace ozbrojených sil na národní úrovni.

Josef Janošec připouští, že by se pak mohla určitým způsobem sloučit ministerstva vnitra a obrany a vytvořit jeden orgán, řekněme ministerstvo bezpečnosti. To by mělo výrazně změněné poslání vzhledem k tomu, že by hlavní síly byly předány do trvalé správy nadnárodnímu orgánu. Nová instituce by tedy kromě jiného zajišťovala správu teritoriálních sil a řešila případný vztah k nadnárodním základnám na vlastním území.

ZPŘESNĚNÍ A PROGNÓZY PO ČTYŘECH LETECH

Výzkumný projekt „Perspektivy...“, z nějž obsah publikace vychází, byl uskutečňován v letech 2000 až 2003. Je zřejmé, že jakkoli objektivní zdroje poznání z té doby se mohou časem měnit, zpřesňovat. Budou se tedy aktualizovat i výše uvedené prognózy? „Dlouhodobý výhled rozvoje resortu obrany by se měl obnovovat každé čtyři roky,“ tvrdí ředitel brněnského Ústavu strategických studií. „My jsme se tak trochu zhlédli v materiálu obdobného charakteru, který zpracovává Ústav strategických studií ve Washingtonu. Byl to materiál, který zpracovali třeba v roce 2000, s výhledem do roku 2025 s tím, že to byl dokument určený pro budoucí administrativu. Myslím, že ani my nic jiného dělat nemůžeme. To, co bude reálně přijímáno, je v rukách složek vrcholového řízení a je to plně i v jejich odpovědnosti.“

Cikánce navzdory

Legendární letec s instinktem lovce generál František Peřina oslavil letos v dubnu devadesáté páté narozeniny

Text: Vladimír MAREK

Foto: autor, archiv VÚA, VHÚ a publikace „Generál nebe“

Generál nebe František Peřina byl živou legendou již během druhé světové války. Kdysi mu prý moravská cikánka hádala z ruky, že se dožije dvaosmdesáti let. „Pověřivý nejsem, ale co kdyby to padlo,“ směje se.

„Chtěl bych umřít doma v Morkůvkách na Břeclavsku. Alespoň hrst hlíny – pro kterou jsem šel bojovat – si zasloužím. Ta mě tady drží už třináct let,“ řekl, když mu náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Pavel Štefka blahopřál k narozeninám. Člověk se prý nesmí bát rozdat si to s tou zubatou. A pak taky, nebylo by špatné dokázat, že cikánky z ruky moc hádat neumějí. Takhle nějak by mohl znít jeden z mnoha receptů, jak se dožít pětadevadesáti let. Stejně důležitý je ale i životní optimismus a smysl pro humor. Generál Peřina již špatně chodí. Aby překonal místnost, většinou k tomu potřebuje chodítko. Mezi lidmi je však stále příjemným společníkem, který má v rezervě stovky zajímavých a vtípkem okořeněných příběhů. Dejme mu tedy slovo a nechme téci jeden velký příběh neuvěřitelného života.

František Peřina se vyučil v Brně soustružníkem. A právě v této moravské metropoli se mu stal osudným letecký den, který náhodou navštívil. Na něm si totiž umnul, že se stane vojenským pilotem. V letech 1929 až 1931 absolvoval Školu pro odborný dorost letectva v Prostějově. Příhlášku ale musel napsat tak,

aby se o tom maminka nedověděla. Čtyři roky vůbec netušila, že létá. Pilotní nadání se u něho projevovalo od samého začátku. Po pouhých šesti letech služby u stíhacích letek se vypracoval mezi absolutní špičku. A tak nikoho nepřekvapilo, že je v roce 1937 vybrán mezi šestnáct nejlepších letců, kteří reprezentovali Československo na mezinárodních leteckých závodech v Curychu. Naši zde vyhráli v akrobacii, v celkové klasifikaci pak skončili druzí za Německem. A to i díky Peřinovi.

Po okupaci Československa František Peřina dlouho neváhal. Již 27. června 1939, pouhý den po svatbě s Aničkou Klimešovou, odchází do Polska a odtud pak lodí Chrobry odplouvá do Francie. Už koncem roku 1939 je mezi prvními dvaceti československými letci, kteří jsou odesláni na západní frontu. Je zařazen k legendární peruti „Les Cigognes“ (Čápi). Létá jako číslo kapitána Accarta, se kterým se seznámil při mezinárodních závodech v Curychu. Během třítydenní kampaně sestřelil 11 německých letounů Me 110, aby odvrátil jejich pozornost. „Byl to nerozum a tušil jsem, že to nedopadne dobře,“ vzpomínal na tuto událost po letech. Musel ale odpoutat jejich pozornost od bombardérů, které Němci doprovázeli a chránili. Osm Peřinových kolegů se totiž chystalo na ně zaútočit. Taktika Němců přitom byla taková, že když byli napadeni, začali zatáčet a chránili jeden druhého. Překvapení z Peřinova nečekaného útoku bylo dokonalé. Němci nervózní a vytvořili taktický obranný okruh. Mezitím ubíhaly cenné minuty.

„Naši kluci od letky stačili za tu dobu sestřelit osm německých bombardérů a ztratili přitom jen jedno letadlo.“

Peřinovo letadlo bylo ale prostřílené jako řešeto. „Dostal jsem to do pravého lokte. Také v noze jsem měl střepiny od palubních dvacetimilimetrových granátů. Zajímavé je, že jsem vůbec nic necítil. Pokud střela nezasáhne kost a máte čistý průstřel, většinou si to v zápalu boje ani neuvědomíte,“ říká generál. Myslel si, že je vše v pořádku, a tak místo aby šel na přistání v Saint Dizieru, rozhodl se pro vzdálenější Paříž. Velice rychle mu ale došlo, že to nebyla správná volba. Noha začínala nepříjemně bolet. Cítil, že je bezvládná. Nezbyvalo tedy nic jiného, než se pokusit o nouzové přistání. Podvozek přitom nešel vytáhnout, a tak musel dosednout přímo na trup. Víc si nepamatuje, jakmile se ocitl na zemi, omdlel.

V nemocnici v nedalekém Coulommiers, kde ho operovali, však dlouho nevydržel. Když se po čtyřech dnech hospitalizace dozvěděl, že postupující Němci se blíží k městu, oblékl si uniformu a nehledě na bolesti, vyrazil napříč Francií. Posledním vlakem se dostal do Paříže. Na čs. vojenské misi ale již nikoho nezastihl. Také domovské letiště v Saint Dizieru bylo obsazeno Němci. A tak postupoval dál na jih. Po nesčetných peripetiích objevil na letišti Marignane u Marseille letoun Curtiss s plnými nádržemi. V tu dobu byla již fronta rozvrácena, nic nefungovalo. A tak se rozhodl, že letadlo jednoduše ukradne. Bez jakýchkoliv navigačních prostředků a bez map přeletěl Středozemní moře a přistál poblíž hlavního města Alžír.

Možná stejně zajímavé jako příběhy válečné jsou i jeho poválečné zážitky z emigrace ve Velké Británii, v Kanadě a USA. Po únoru 1948 se nad Peřinou začaly zatahovat mraky. Bylo zřejmé, že pokud již podruhé ve svém životě neodejde do emigrace, skončí ve vězení. Na rozdíl od devětatřicátého se rozhodl, že tentokrát poletí, a to dokonce se svou manželkou Aničkou a přítelem Karlem Radou. V hustém dešti letěl opět podobně jako mnohokrát za války bez mapy a jakékoliv navigace. Vyhnul se Českým Budějovicím se silnou leteckou posádkou. Když se v nízkém letu protahovali průmysly pohraničních hor, začalo jim docházet palivo. Naštěstí se ale před nimi objevila vesnička s kostelíkem. Stačili ji ještě obletět a motor vysadil úplně. Pole pod nimi bylo pořádně rozbahněné. Posadit se na něj s vytaženým podvozkem by byla vysloveně sebevražda. A tak se „sokolem“ dosedli přímo na břicho. Přistáli nedaleko československých hranic a pouhých osm kilometrů od sovětské okupační zóny. Štěstí opět zapracovalo ve prospěch Františka Peřiny. Nejdříve mu ale musel napomoci svým leteckým uměním.

Čtyři roky po válce se tedy dostal opět do Anglie. Nabídli mu službu v RAF. Válečné hodnosti již neplatily, a tak místo majora získal hodnost nadporučíka. V Cardingtonu se měl hlásit 1. prosince 1949 jako pobočník velitele stanice. Peřina by rád dále létal, v té době však překročil čtyřicetku, musel se tedy spokojit s administrativní službou. Naštěstí mu zůstal druhý jeho koníček – střelba.

V pětapadesátém skončil se službou v RAF a rozhodl se odejít do Kanady. Uvažoval, že by mohl zase začít létat u kanadských aerolinek. Věk ale opět rozhodl, že musí zůstat na zemi. Pronajali si tedy domek s garáží a začali s výrobou dřevěných loďek pokrytých laminátem. Kanada je loveckým rájem. A tak lov zvěře a dokonce i ryb Peřinu doslova pohltil.

Koncem padesátých let začala Anička Peřinová postonávat, potřebovala teplejší klima. Výhodně tedy prodali firmu a odstěhovali se do USA, do Kalifornie. I zde se mu po počátečních nesnázích dařilo. Postupně se stal šéfem dílen s 350 dělníky. Vyráběli plastové díly pro civilní aerolinie. Sedadla, kuchyně, hygienická zařízení. Firma Weber Aircraft Corp, jejíž byli součástí, se počátkem šedesátých let zapojila do vesmírného programu Gemini. A tak dělali i sedačky pro kosmonauty.

Také v Kalifornii se Peřina věnoval lovu, navíc s manželkou hodně cestovali. Zající se zde střelí jen pro zábavu, jejich maso Američané nejedí. Přitom zajecí na smetaně s brusinkami bývalo u Peřinů oblíbenou pochoutkou. „Nevědí, co je dobré,“ komentoval americkou kuchyni František Peřina. V roce 1965 střelil generál svého prvního medvěda. To ho ale teprve čekaly lovy na Aljašce.

Známa je i historka z konce dvacátého století z Paříže. Již notně prošeďivý veterán Peřina přijel do Francie na setkání válečných leteckých es. No a protože se mu ztratily palmičky ze stužek francouzských vyznamenání, rozhodl se, že si koupí nové. Stará paní, která v obchodě prodávala, se nejdříve na něho dívala poněkud podezíravě. „Osm palmiček? Pokud já si pamatuji, tak za války byli osmi palmičkami vyznamenáni jen kapitán Accart, poručík Méslee a Čech Vašátko. Ti všichni ale již umřeli... Jo a pak ještě nějaký Rinope.“ A právě tato zkromolenina jména z cizinecké legie zůstala Peřinovi i později jako jakýsi pseudonym během jeho působení ve Francii. Tento příběh potvrzuje, že generál Peřina je za hranicemi své vlasti možná ještě legendárnější než doma.

- 1 František Peřina po ústupu do Afriky na letišti v Alžírě
- 2 Manželé Peřinovi v Anglii (olevo)
- 3 Před odletem na mezinárodní závody v Curychu v roce 1937, F. Peřina druhý zprava
- 4 Odjezd proních československých stíhačů na francouzskou frontu, F. Peřina druhý zleva

MODRÉ BARETY v Českém Krumlově

Na jihu Čech se 8. dubna konalo setkání vojáků, kteří v minulosti působili v mírových silách OSN a měli tu čest nosit baret světle modré barvy

Text a foto: Miroslav ŠINDELÁŘ

Většina vojáků, kteří mnohdy s nasazením vlastního života pracovali ve prospěch míru v krizových oblastech, se i dlouho po skončení aktivní služby ráda vrací do míst, kde poznali opravdové kamarády, kde mnozí z nich zahájili i ukončili smysluplné poslání příslušníků mírových sil OSN. Skutečnost, že mohli po návratu z mise vyměnit pověstnou modrou přilbu za baret, je inspirovala k tomu, že v roce, kdy Výcviková základna mírových sil OSN v Českém Krumlově končila, založili novou tradici. Když se totiž v listopadu roku 2003 konal v jízdárně českokrumlovského zámku 1. ples Modrých baretů, řekli si bývalí pozorovatelé a účastníci misí pod vlajkou OSN, že ples jako jediná akce v roce je do budoucna málo a rozhodli se scházet co nejčastěji.

Modré baretory nyní tvoří valnou část jihočeské krajské organizace Sdružení válečných veteránů a právě ony se staly garantem toho, že povědomí o Českém Krumlovu jako

městu, kde měli své vynikající zázemí čeští vojáci dobrovolně odcházející do neklidných oblastí Perského zálivu i Balkánu, bude žít dál. Setkání se tak koná pravidelně vždy u příležitosti výročí vyslání první jednotky do mírové mise OSN – v dubnu 1990 odešli první dobrovolníci z Výcvikové základny mírových sil OSN v Českém Krumlově do mise UNPROFOR.

A tak bylo v sobotu 8. dubna před udivenými domácími i zahraničními návštěvníky druhého nádvoří českokrumlovského zámku zahájeno další slavnostní setkání Modrých baretů. Akci zorganizovali členové jihočeské krajské organizace Sdružení válečných veteránů pod vedením svého předsedy majora v záloze Tibora Horvátha a bývalí příslušníci českokrumlovské základny ve spolupráci s přednostou Újezdního úřadu v Boleticích.

Jihočeská organizace Sdružení válečných veteránů čítá na sto třicet členů a více než

Český Krumlov. Právě v tomto malebném jihočeském městě vznikla v roce 1990 výcviková základna českých Modrých baretů. Až do roku 2003, kdy byla zrušena, se zde připravovalo více než 3500 příslušníků Armády České republiky na svou účast v zahraniční misi. Také po splnění úkolů mise se vojáci vždy vraceli do Českého Krumlova.

polovina z nich si nenechala letošní sobotní setkání ujít. Veterány přišel pozdravit také starosta Českého Krumlova František Mikeš, veterán 2. světové války plukovník ve výslužbě Jan Horal a první místopředseda celorepublikového výboru Sdružení válečných veteránů Ladislav Sornas.

Poté, co na slavnostním nástupu byly uděleny medaile nejaktivnějším členům jihočeské organizace a mnozí z účastníků setkání přispěli zakoupením kvalitních vín do vinotéky Modrých baretů, která je uložena v zámeckých sklepkách, byl prostor na doprovodné akce. Někteří dali přednost prohlídce nádherného města a na Vltavě zhlédli ukázkou umění vodních záchranářů, další se v boletickém výcvikovém prostoru pokoušeli při střelbě z ručních zbraní nasbírat co nejvíce bodů. Mnozí z kamarádů se v Krumlově viděli po dlouhé době, a tak bylo na co vzpomínat i při společné večeři v Krumlovském mlýně.

APRÍLOVÝ TRÉNINK na červen

Text a foto: Jaroslav PAJER a rtn. v z. Petr ŠVIHOVEC

„My ze stojedenáctky jsme docela dobrý kolektiv, který se takovýchhle akcí zúčastňuje. Jednak se tím stmeluje, jednak tím děláme něco pro své zdraví. Uvítali bychom víc armádních akcí, ale jsme omezeni zákonem, tak využíváme i podobné neoficiální akce,“ prohlásil rotný Petr Brož, účastník aprílového pochodu Beroun – Rakovník, který zorganizovali středočeskí aktivní záložníci.

V sobotu 1. dubna v 8.30 hodin se před hlavním nádražím v Berouně sešlo 38 příslušníků dvou rot aktivní zálohy. Byli zde vojáci z pořádací pěší roty 121. strážního praporu Krajského vojenského velitelství (KVV) Praha (střední Čechy) a příslušníci pěší roty 111. strážního praporu KVV hlavního města Praha. Bohužel se museli omluovit kamarádi z pěších rot v Pardubicích a Českých Budějovicích i záložníci Vojenské policie z Olomouce, kteří dobrovolně pomáhali při záplavách. I my jsme se nabídli k záchraným pracím, ale nikdo o nás nejevil zájem. A tak jsme pochod připravovanou od začátku roku uskutečnili.

„Původně jsem chtěl dát zátěž třicet kilo, ale velitel roty mi to rozmluvil,“ prozrazuje autor „pochodové“ myšlenky, tvůrce trasy a velitel 2. čety středočeských záložníků v jedné osobě poručík Pavel Hušek. „A tak si teď každý nese to, co považoval za vhodné.“

První podobný pochod nazvaný „Zdvižená rukavice“ se konal v listopadu 2003. Trval osmačtyřicet hodin a měřil přes 100 km. „Z této skupiny se ho zúčastnili asi jen dva lidé,“ říká velitel Hušek.

Rozdělili jsme se do osmi družstev, do map zakreslili trasu pochodu a v desetiminutových intervalech vyráželi. Cesta nás zavedla do nádherné krajiny Křivoklátska. Zdolávali jsme velká převýšení, potoky, občas jsme šlapali i po tolik neoblíbeném asfaltu. Přes Brdatky, Lísek, Hudlice, Nový Jáchymov, Leontýnský zámek, Karlovu Ves, Bušohrad a Skryje jsme se přiblížili k úvisce Hřebečnický, kde byl v lese naplánován noční bivak.

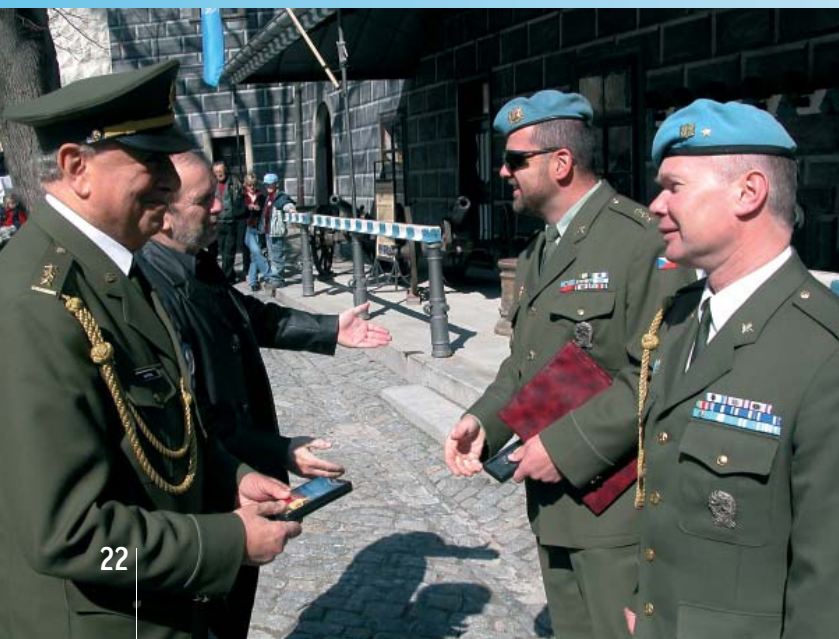
Letošní pochod byl rozdělen do dvou etap a měřil necelých 55 km. „Jeho cílem je mimo jiné i to, aby kluci po zimě shodili špeky a posílili,“ vysvětluje poručík Hušek. „Letos v červnu se v rámci přípravy aktivní zálohy uskuteční hvězdicové pochody. Každá jednotka vyjde odjinud a sejdou se na stejném místě. Takže my to už půjdeme lážoplážo s prstem v nose. Kluci budou vědět, „vo co gou.“

V Hřebečnickách jsme měli v nohách skoro 40 km a bylo to opravdu znát. Plánované večerní posezení se nekonalo. Každý po ošetření nohou, studené večeri a vytvoření přírodní ložnice spěchal ulehnout ke spánku. Noc až na menší větřík a pár deštových kapek proběhla v klidu. V sedm hodin jsme

se začali vyhrabávat z tepla spacáků do studeného a vlhkého rána. Ti, kdo to už zažili, určitě vědí, jak neskutečně příjemné je mít v tuto chvíli v rukou hrnek teplé kávy. Po osmé jsme všechno sbalili a uklidili, aby nikdo nepoznal, že tu spala četa vojáků.

„My jsme zvyklí takhle jezdit,“ zpovídá se rotný Jaroslav Kuchař. „Já třeba jezdím na čundry, na hory, na vodu od patnácti let.“ I většina ostatních je obeznámena s pravidly delšího pochodu. Dobré boty jsou základ. „Tohle jsou dvoutisícovky a ty se opravdu povedly,“ ukazuje na svou obuv velitel akce. Výhrady se ze skupiny ozývají jen vůči tlumoku a řemení s označením 85, které se prý k delšímu nošení nehodí.

V půl deváté jsme se vydali zdolat závěrečné kilometry. Přes Nouosedly, Gypsárnu a Malou Bukovou jsme došli do cíle – Pustověť u Rakovníka. Podle GPS jsme ušli 53 km a pár metrů. A to všechno za necelých patnáct hodin v hornatém a vinou rozvodněných říček i mnohdy náročném terénu. To je na netrénované chlapíky s deseti kily na zádech velice dobrý výkon! Za rok si to určitě zopakujeme!

Dobrá VOLBA pro ZDRAVÍ

Proč je výhodné být klientem Vojenské zdravotní pojišťovny ČR, o tom hovoříme s jejím generálním ředitelem Ing. F. Beránkem

Text: Pavel LANG
Foto: Jiří HOKŮV a archiv VoZP ČR

Vojenská zdravotní pojišťovna České republiky (VoZP ČR) byla zřízena jako resortní pojišťovna na základě žádosti Armády České republiky. Svoji činnost zahájila 1. ledna 1993. Během krátké doby se stala institucí otevřenou široké veřejnosti. V jejím čele působí, a to ve funkci generálního ředitele, Ing. František Beránek, kterého jsme požádali o rozhovor.

■ **Pane generální řediteli, můžete charakterizovat úvoj a hospodaření Vojenské zdravotní pojišťovny České republiky za uplynulý rok?**

Přehled základních ukazatelů Vojenské zdravotní pojišťovny ČR za rok 2005 bude znám v nejbližších dnech a samozřejmě že s nimi veřejnost seznámíme. Obecně lze říci, že se nám i nadále daří nemít vůči poskytovatelům zdravotní péče závazky po lhůtě splatnosti, a to především proto, že stále snižujeme svoje režijní náklady a využíváme úspory z minulých let. V této souvislosti chci vzpomenout nový informační systém, jenž velice výrazně zefektivní naši činnost. Stále platí, že VoZP ČR si povinnosti vůči svým pojištěncům plní v maximálním rozsahu. V reálu to znamená zabezpečení vysoké úrovně zdravotní péče v širokém spektru zdravotnických zařízení a co nejvyšší kvalita i dostupnost této péče.

■ **Jaké je současné postavení Vojenské zdravotní pojišťovny ČR v oblasti veřejného zdravotního pojištění?**

Přes veškeré problémy, které přináší už mnoho let nevyřešená koncepce financování zdravotnictví, jakož i obrovský nárůst úhrad za zdravotní péči a rostoucí náklady na léky, VoZP ČR vždy byla a stále je stabilní zdravotní pojišťovnou. Tato stabilita vychází z promyšlené strategie a zcela průhledného a korektního hospodaření se všemi svěřenými finančními prostředky. Vojenská zdravotní pojišťovna ČR je jednou z mála zdravotních pojišťoven, které za celou dobu své existence nedlužily a nedluží smluvním zdravotnickým zařízením za správně poskytnutou a vykázanou zdravotní péči. Rovněž jsme nikdy nečerpali žádné půjčky ze státního rozpočtu, jak to učinily mnohé jiné zdravotní pojišťovny. Tyto výsledky nám umožňují garantovat kvalitní zdravotní péči špičkových odborníků ve vojenských

i civilních zdravotnických zařízeních a lázeňských ústavech pro zhruba 570 tisíc našich klientů. Rovněž chci podotknout, že v uplynulých letech proběhlo ve VoZP ČR několik rozsáhlých kontrol Nejvyššího kontrolního úřadu, jejichž cílem bylo prověřit správnost postupu pojišťovny při vybírání prostředků na veřejné zdravotní pojištění a hospodaření se svěřenými penězi. NKÚ při těchto kontrolách nezjistil žádné nedostatky, které by svědčily o porušování právních předpisů souvisejících s veřejným zdravotním pojištěním. Naopak, na základě poslední kontroly z přelomu let 2002/2003 byla konstatována oboustranná shoda v nutnosti sjednocení a správného výkladu jednotlivých norem. Všechny naše kroky a strategie byly vždy uskutečňovány v souladu s platnou legislativou.

■ **Před více než rokem došlo ke zrušení základní vojenské služby a AČR se stala plně**

profesionální. Jak se tato skutečnost odrazila v činnosti VoZP ČR?

Pojišťovna byla na tuto výraznou změnu dobře připravena. Našimi klienty již nebudou vojáci základní služby, ale vojenští profesionálové. Počet pojištěnců je i nadále stabilizovaný a neovlivní žádným způsobem postavení Vojenské zdravotní pojišťovny ČR. Pro vaši informaci, z celkového portfolia našich pojištěnců je zhruba 24 000 vojenských profesionálů, studentů vojenských škol a vojáků v základní přípravě. Jinými slovy, jedná se pouze o 4,2% naší klientely.

■ **Vojáci v činné službě jsou ze zákona pojištěni u VoZP ČR. Jaké výhody jim toto pojištění přináší?**

Už z našeho názvu vyplývá, že jsme resortní zdravotní pojišťovnou orientovanou především na vojáky a na Armádu České republiky jako celek. Úzce spolupracujeme s vojenskou zdravotnickou službou na přípravě ozdravných programů, které jsou určeny vojenským profesionálům, zabezpečujeme jim kromě úhrady té nejvyšší zdravotní péče i péči nadstandardní a přitom plně hrazenou v souladu se zák. č. 225/1999 Sb. ze státního rozpočtu. Například výše uvedená kategorie našich pojištěnců má bezplatně poskytovány léky bez doplatků a různá nadstandardní vyšetření. Dále mohou využít nabídky preventivních programů a rozšířené zdravotní péče, kterou naše pojišťovna nabízí. Aktualizovaný přehled je uveden na internetových stránkách www.vozp.cz.

zdravotní pojišťovny ČR. Kdo jimi jsou a jaké výhody jim to nese?

V současné době jsou ministrem obrany přímo jmenováni dva zástupci zaměstnavatelů ve správní radě. Jejich činnost v samosprávných orgánech VoZP ČR je odměňována minimálně. Žádné zlaté padáky od nás nedostávají. To si můžete být jisti.

■ **Počítáte i do budoucna s tím, že se bude intenzivně rozvíjet vaše spolupráce s Armádou ČR?**

Určitě ano. Jsme přece Vojenská zdravotní pojišťovna ČR. Do budoucna bychom rádi rozšířili naši dosavadní spolupráci s AČR mimo jiné také o některé programy a druhy připojištění, které by se týkaly našich vojáků v zahraničních misích a jejich rodinných příslušníků. Spokojení pojištěnci jsou naším nejvyšším cílem.

■ **Proč je tedy dobré být klientem zrovna Vojenské zdravotní pojišťovny ČR?**

Vy to nevíte? (smích). Zřejmě neznáte naše motto: Vojenská zdravotní pojišťovna ČR – dobrá volba pro zdraví. Ale vážně. Za bezmála čtrnáct let existence jsme zajistili v plném rozsahu proplácení poskytnuté zdravotní péče z veřejného zdravotního pojištění všem svým pojištěncům. Našimi nadstandardy patříme mezi spolehlivou špičku. Nechť si to každý občan zváží sám, zdali se mu vyplatí být klientem právě Vojenské zdravotní pojišťovny České republiky.

■ **Zajímalo by nás zastoupení představitelů Armády ČR ve správní, respektive v dozorčí radě VoZP ČR. Můžete říci, o koho se jedná?**

Samozřejmě. Na tom přece není nic tajného. Ve správní radě VoZP ČR působí sedm členů ve vztahem k AČR, což činí 70% zastoupení, a v dozorčí radě je to šest lidí, což představuje 75% podíl. Funkční období je čtyřleté.

■ **Ptali jsme se ale na konkrétní zástupce AČR v samosprávných orgánech Vojenské**

Premiéru si ve dnech 27. března až 7. dubna letošního roku odbylo nové alianční letecké cvičení Brilliant Arrow, které do značné míry navazuje na předchozí ročníky známého Clean Hunteru. Ačkoliv se poněkud změnilo jeho hlavní cíle, způsob provedení zůstal v podstatě totožný. Bohužel organizace té části cvičení, které se účastnila i česká armáda, nepůsobila zrovna nejlepším dojmem.

Propršené cvičení

Téměř nepřetržitý déšť a nízká oblačnost podstatně omezily létání na mezinárodním leteckém cvičení Brilliant Arrow

Text a foto: Tomáš SOUŠEK

Transformace Severoatlantické aliance s sebou nese i podstatné změny ve způsobu přípravy jejich jednotek, před nimiž stojí řada nových úkolů. Například velké letecké cvičení NATO Air Meet, určené zejména k procvičení způsobu vedení leteckého boje, bylo v letošním roce zejména pro velkou finanční náročnost zrušeno. Oproti tomu Clean Hunter, zaměřený k prověření součinnosti a systému velení a řízení vzdušných operací, byl přeořganizován na cvičení Brilliant Arrow.

Nejdůležitějším cílem Brilliant Arrow 2006 (BRAW 06) se stala příprava, sladění činnosti a certifikace některých leteckých jednotek vyčleněných pro síly rychlé reakce NATO (NATO Response Force), konkrétně pro NRF 7 a 8, které mají být v pohotovosti od července 2006

do července 2007. Cvičení se uskutečnilo nad územím Belgie, Dánska, Nizozemska, Německa a Velké Británie a zúčastnili se jej příslušníci celkem třinácti armád členských států, vedle již zmiňovaných také z USA, Kanady, Francie, Španělska, Polska, Řecka, Turecka a České republiky.

České vzdušné síly měly na BRAW 06 poměrně silné zastoupení. Z 23. základny vrtulníkového letectva v Přerově se do cvičení zapojily osádky tří transportních vrtulníků Mi-17 a čtyř bitevních Mi-24, z 21. základny taktického letectva v Čáslavi pak piloti tří letounů L-159 ALCA. Celý náš kontingent byl dislokován na severoněmecké základně Schleswig. Původně se plánovala i účast jednotek protiletadlového raketového vojska, avšak ta byla kvůli některým technickým problémům nakonec zrušena.

Hlavním úkolem našich letců byly již tradičně (stejně jako na cvičeních Clean Hunter) mise k záchraně osob (PR – Personal Recovery), jejichž součástí je i Combat SAR. Celkový scénář cvičení byl sice přizpůsoben určení jednotek NRF, nicméně potřeba záchran osádek letadel z území protivníka v něm zůstala. Kromě našich letadel se na této „CSARové“ části cvičení ve Schleswigu podílely také osádky amerických vrtulníků HH-60 a bitevních letounů A-10, německých vrtulníků UH-1 a jednoho tureckého AS-532. Vzhledem k tomu, že Američané i Němci mají záchranu osob jako svou hlavní činnost, měli Češi dobrou příležitost získat cenné zkušenosti. Možností však mohlo být mnohem více, kdyby poněkud nevázla organizace cvičení.

ZBYTEČNĚ KOMPLIKACE

Pochopitelně nelze hodnotit úplně celé cvičení Brilliant Arrow 2006, avšak ta část, které se účastnily naše letouny, skutečně nebyla zvládnuta ideálně. Svůj nemalý podíl na tom mělo jistě i střídání zodpovědných lidí na velitelství v Ramsteinu, kteří si tak museli několikrát předávat rozdělanou práci. Výhodou byl fakt, že všechny jednotky byly umístěné na jednom letišti ve Schleswigu, ovšem zdejší základna se do BRAW 06 se svými letouny Tornado vůbec nezapojila, a tak byli účastníci cvičení bráni spíše jako nevítaní hosté.

Jednotliví příslušníci Luftwaffe se jim sice většinou snažili maximálně vyjít vstříc, ale celkové zabezpečení nebylo nijak valné. Naši lidé, ale i Američané a Turci museli podstatnou část cvičení strávit v jakémsi vyklizeném hangáru, kde si každá jednotka zabrala svůj kout. V hangáru bylo minimální vybavení, kdy například pro několik desítek lidí byl přidělen jen jeden telefon. To spolu s hlučností prostředí omezovalo osádky při plánování a přípravě jednotlivých misí. K dispozici bylo ještě několik místností v budově jedné zdejší letky, avšak ta byla příliš vzdálená na to, aby jí bylo možné více využívat. Nehostinnost hangáru pak dokreslovala i dvojice agregátů a silných hadic u vchodu, které dovnitř vháněly alespoň trochu teplého vzduchu. Kdyby si o ně ale čeští vojáci neřekli, neměli by ani to.

Za své vzala i některá původně dohodnutá organizační rozhodnutí. Bylo naplánováno, že vedení této části cvičení na základně ve Schleswigu se ujmu Američané s Němci, avšak nakonec zůstal tento úkol na našem zastupci s odůvodněním, že Češi zde mají nejvíce letadel. Samozřejmě že lze tuto změnu brát

i jako určitou počtu, nicméně nebylo možné se na ni řádně připravit. Přípravu cvičení navíc zkomplikovaly také pozdní přílety účastníků.

Na plánovacích konferencích se dohodlo, že se všechny jednotky dostaví do Schleswigu nejpozději do 22. března, tedy v týden před zahájením BRAW 06. Smyslem tohoto opatření bylo poskytnout osádkám dostatek času na sladění činnosti, dohodnutí společného plánování a také slétání v okolí letiště. Včas však dorazili jen Češi a Turci, zatímco německé UH-1 přilétly až v pátek a americké HH-60 dokonce v pondělí odpoledne, kdy již probíhaly ostré mise. Ještě menší možnost dohovoru byla s piloty bitevních A-10, které ve Schleswigu přistávaly vždy jen na doplnění paliva a krátký briefing a po skončení mise se vracely na svou domovskou základnu ve Spangdahlemu. Možnost společného vyhodnocení jednotlivých letů tak byla prakticky nulová.

ALKY LETOS POPRVÉ

Zatímco pro piloty přerovských vrtulníků není Combat SAR nic nového, protože se mu věnují již několik let, premiéru v těchto misích měly čáslavské L-159. Jak se zdá, tento letoun byl vhodným způsobem poskytovat ochranu pro vrtulníky vyslané k záchraně osob. Alky se doposud účastnily převážně cvičení zaměřených na rozsáhlé vzdušné operace COMAO, při nichž však vyvstával problém s malou rychlostí. Piloti tak museli pro přilet k cílové oblasti volit vždy poněkud jinou cestu, aby se nad ní setkali s dalšími letouny. To pochopitelně ovlivňovalo celé plánování a svým způsobem mohlo i zdržovat ostatní. Oproti tomu při misích Combat SAR by se L-159 mohly uplatnit lépe.

„Při těchto operacích je nutné přizpůsobit let možnostem vrtulníků, k čemuž má ALCA dobré předpoklady. Její letové vlastnosti v malých výškách a při nižších rychlostech jsou velice dobré,“ říká velitel 212. taktické letky major Petr Tománek.

O náš letoun projevovali zájem také Američané, kteří mají s CSAREm bohaté zkušenosti. K ochraně vrtulníků velice často používají těžké bitevní letouny A-10. Tyto stroje sice mají oproti alkám mnohem větší palebnou sílu, avšak mají i některé nedostatky. L-159 totiž disponuje palubním radarem, který

dokáže pilotům poskytnout okamžitý přehled o vzdušné situaci. Na letošním Brilliant Arrow se potvrdilo, že je to jedna z možností, jak nalézt uplatnění pro české proudové letouny. Pokud bychom se však chtěli touto cestou ubírat, bude podle majora Tománka nutné letouny ještě dovybavit některými systémy, jako je například noční vidění či lepší systém vlastní ochrany.

Samotné létání misí CSAR je podle pilotů L-159 podstatně odlišné od toho, kterému se věnovali až doposud. Už jen plánování letů je jiné v tom, že probíhá ve značném časovém stresu, kdy je nutné zahájit záchranou operaci pouhou hodinu po obdržení konkrétní informace o pilotech v nouzi. Navíc i po zplánování je možné, že se mise bude vyvíjet zcela odlišně, zatímco například při COMAO operacích bývá plán dodržován mnohem přesněji. Ačkoliv čáslavští piloti létali CSAR letos poprvé, jen po základním školení u nás a v německém Spangdahlemu, už ve Schleswigu se jim dostalo možnosti takovéto operace vést, což svědčí o tom, že nový úkol dokážou zvládnout.

Na Brilliant Arrow 2006 se do CSARu poprvé aktivně zapojila také šestice vojenských záchranářů a instruktorů z Náměště nad Oslavou, Vyskova a Přerova. Ve Schleswigu se pravidelně stávali členy vyzvedávacích týmů, takzvanými PJ (Pararescue Jumpers). Jejich úkolem bylo vyhledání pilota v místě jeho vyzvednutí v terénu, jeho poslední autentifikace a bezpečné dopravení do záchraného vrtulníku.

Podle slov nadporučíka Marka Slezáčka je účast na takovýchto cvičeních velice

důležitá, neboť se zde získávají praktické zkušenosti, které je pak možné předávat dál. Instruktoři totiž školí naše piloty v postupech nutných pro přijetí pomoci CSAR, avšak bez znalosti toho, jak celý systém záchran funguje, jde jen o výuku podle učebnic. Jak říká nadporučík Slezáček, není nutné vytvářet u nás vlastní extrakční týmy nebo nějakou další speciální jednotku, ale je vhodné si udržovat takové schopnosti a znalosti, abychom se mohli v případě potřeby do operací na záchranu vlastních lidí v tísni zapojit.

Argument, že má smysl se Combat SAREm zabývat už jen kvůli přípravě osádek letadel, uznávají také přerovští vrtulníkáři. Podle majora Milana Koutného by navíc byla škoda vzdávat se dosažených výsledků, ke kterým se naši letci v minulých letech dopravovali. Je jasné, že česká armáda asi těžko někdy zorganizuje celou záchranou misi jen s vlastními prostředky, stejně tak jako není pravděpodobný vznik takto zaměřené jednotky. To si mohou dovolit jen nejbohatší státy. Avšak jakožto členská země NATO bychom měli být schopni k takovýmto misím alespoň přispět. Protiargumentem samozřejmě může být to, že v současnosti po nás nikdo takový úkol nepožaduje. „Aliance po nás nebude pochopitelně požadovat něco, co nebudeme umět. V podstatě celá armáda se připravuje na situace, které nemusejí nikdy nastat. Pokud by k nim ale někdy došlo, bude již na výcvik a přípravu pozdě,“ dodává major Petr Hromek, který velel českému kontingentu na cvičení Brilliant Arrow 2006.

Když se řekne tým EOD

Text a foto: Petr SÝKORA

„Naším hlavním úkolem je zasahování při incidentech, které by ve svém důsledku mohly znamenat přímé ohrožení životů nebo zdraví ať již vojáků KFOR, nebo místních obyvatel. Nejčastěji nyní vyjíždíme k nálezům nevybuchlé munice,“ přibližuje určení týmu jeho velitel kapitán Jaromír Talpa.

Tato jednotka působí především ve prospěch českého kontingentu, pravidelně však spolupracuje i se slovenskými vojáky. „V nepřetržité hotovosti s pohotovostí k výjezdu do deseti minut jsou vždy dva pyrotechnici a řidič. Při každém zásahu nás zároveň doprovází zdravotnická skupina, kterou tvoří lékař, zdravotník a řidič se sanitou. V případě potřeby může být tým posílen také hotovostní jednotkou nebo Vojskovou policií,“ pokračuje kapitán Jaromír Talpa.

„O prvním dubnovém víkendu jsme vyjížděli k nálezům šesti kusů protitankových střel PG-7, dvou zbraní RPG-7 a sedmdesáti pěti elektrických rozbušek. O pomoc nás požádala místní policie. Zbraně i munice ležely v potoce poblíž obce Gornja Dubnica,“ vysvětluje bližší okolnosti jednoho z posledních zásahů pyrotechnik nadrotmistr Michal Rind.

Počet výjezdů českého týmu EOD se s příchodem jara dále zvyšuje. Místní obyvatelé i vojáci nyní častěji nacházejí především nevybuchlou municí nebo její fragmenty. V posledním období pyrotechnici zasahovali při nálezích několika ručních granátů, náboje do leteckého kanonu, částí odpalovačů puškových granátů a minových rozněcovačů. „Jeden z ručních granátů ležel v trávě přímo na louce, kde děti obvykle hrají fotbal,“ říká nadrotmistr Michal Rind. „Nalezená munice je často poškozená a zkorodovaná, ale trhavina v ní je stále funkční. Zasahující pyrotechnik musí být velmi opatrný. Nesmí udělat chybu. Dodržování veškerých bezpečnostních opatření je vždy na prvním místě,“ dodává nadrotmistr.

Většinu nalezené munice a výbušnin vojáci ničí řízeným výbuchem přímo na místě nálezů. Jen v některých případech může být munice nebo její elementy, dovolují-li to bezpečnostní postupy, převezeny ke zničení do trhací jámy.

Týmy EOD především prověřují prostory, ve kterých působí naši vojáci. Také prohledávací operace zaměřené na vyhledávání nelegálně držených zbraní, munice a výbušnin se bez nich neobejdou. Pravidelný výcvik všech příslušníků kontingentu cíleně zaměřují na jednotlivé druhy munice a min používaných během konfliktu v Kosovu a jejich účinky.

Novinkou pro české pyrotechniky je odborná příprava příslušníků kosovské policie. „Každý pátek učíme místní policisty rozeznávání jednotlivých druhů min a nevybuchlé munice. Zaměřujeme se na zvýšení jejich odborných znalostí a dovedností. Někdy nás místní policie žádá o pomoc při likvidaci výbuštiny a my na místě zjistíme, že se jedná o filtr z ochranné masky, prázdný vzduchojem nebo i kryt od kanálu,“ vysvětluje velitel českého týmu EOD kapitán Jaromír Talpa a dodává: „Je ale vždy lepší vyjet k planému zásahu, než aby došlo ke zranění našich vojáků nebo místních obyvatel.“

Součástí 8. kontingentu AČR v mírových silách KFOR je i speciální tým pro likvidaci nevybuchlé munice a výbušnin (Explosives Ordnance Disposal, EOD). Na základně Šajkovac je dvacet čtyři hodin denně připraveno k zásahu sedm pyrotechniků.

VÍTĚZOVÉ Z ALP

Na Škole horských vůdců a záchranářů v rakouském Saalfeldenu působí elitní horští myslivci

Text: Vladimír MAREK

Foto: autor, Svatopluk KOUŘIL a archiv školy

Letošní ročník jedné z nejnáročnějších soutěží, které organizuje naše armáda, Winter Survival 2006, vyhrálo již potřetí za sebou družstvo rakouských horských myslivců. Kdo viděl, jakou rychlostí dokážou na lyžích sjet prudký horský svah a přitom kličkovat mezi stromy a skalami, musel okamžitě pochopit, co to jsou adrenalinové disciplíny.

Za této situace dodávat, že Rakušané získali v soutěži 1712 bodů, což je o pět set bodů více, než dosáhlo druhé družstvo Vojenské akademie Vyškov, je nejspíš zbytečné. Podívejme se ale podrobněji na elitní horské zařízení rakouské armády, které reprezentují.

ŠESTNÁCT HORSKÝCH VŮDCŮ

Škola horských vůdců a záchranářů v rakouském Saalfeldenu se zaměřuje na výcvik pěších jednotek, především na horolezecké a lyžařské disciplíny. Historie tohoto zařízení je velice bohatá. Jeho kořeny spadají až do období vzniku prvních horských jednotek v Rakousku v devatenáctém století. Od roku 1964 působí jako středisko pro speciální výcvik příslušníků pěších jednotek.

Instruktorový personál školy představuje šestnáct elitních horských vůdců. Stát se jedním z nich, není jednoduché. Uchazeči musejí splnit náročná přijímací kritéria, po kterých následuje složitý výcvikový program završený státními zkouškami. Kompletní výcvik je rozložen do devatenácti odborně různě zaměřených kurzů, z nichž každý trvá více než dva týdny. Než se z vojenského horolezce se základními dovednostmi stane horský vůdce, uplynou většinou tři až čtyři roky. Kromě horolezeckých a lyžařských disciplín musí

samozřejmě ovládat i taktické prvky pohybu vojáka v horském prostředí a vedení boje v náročných terénních podmínkách. Měl by mít také určité pedagogické schopnosti, aby své znalosti byl schopen metodicky předvést a předávat dalším vojákům.

Ani po ukončení všech kurzů ještě není výcvik horského vůdce ukončen. Dalších několik let sbírá zkušenosti a dozrává. V tomto směru je prý pro rakouské horské myslivce přínosem i naše soutěž Winter Survival. „Pohybujeme se zde v novém, pro nás naprosto neznámém terénu. Během závodu se vyrovnáváme s nejrůznějšími překážkami, to všechno přináší nové zkušenosti,“ řekl nám vedoucí rakouského družstva a jeden z nejzkušenějších horských vůdců major Christian Jud.

TŘI ZÁKLADNÍ STUPNĚ

Rakouská vojenská škola v Saalfeldenu připravuje tři základní stupně výcviku. Certifikace horských vůdců je tou nejvyšší úrovní, kterou toto zařízení nabízí. Christian Jud v této souvislosti vzdává hold závodu, který každoročně připravuje Univerzita obrany. Podle jeho názoru je to jedna z nejtěžších vojenských soutěží tohoto charakteru v Evropě. Podobný závod prý nepořádá ani saalfeldenská škola. Během jejich soutěže se osmičlenné družstvo dva dny pohybuje v terénu, plní taktické úkoly, v noci absolvuje i přežití. Toto nasazení je sice pokud se týče jednotlivých disciplín také náročné, ovšem není tak vyčerpávající jako čtyřdenní „maraton“ v Jeseníkách. Winter Survival prý zhruba odpovídá nejobtížnějšímu stupni výcviku organizovanému na jejich škole.

Nižší stupeň představují horolezecké a záchranářské kurzy pro vojáky, kteří jsou v této oblasti již mírně pokročilí. Tyto kurzy mají přitom různé odborné, ale i taktické zaměření. Nejnižší stupeň výcviku pak prezentují základní kurzy, kterých je také nejvíce. Jsou určeny především příslušníkům pěších jednotek rakouské armády. Během nich získávají základní horolezecké a lyžařské dovednosti. Procvičují se například pohyb v zasněženém terénu, překonávání ledovce či menšího ledopádu. Nemalá část výuky je věnována i záchranným činnostem a první pomoci.

Škola v Saalfeldenu nepřipravuje pouze příslušníky rakouské armády, ale i vojáky zahraničních armád. Od roku 1997 prošlo touto školou více než sedm set cizinců.

Jordánci počínaje a Švédové konče. Škola horských vůdců a záchranářů připravovala v roce 2002 i příslušníky 601. skupiny speciálních sil z Prostějova na jejich působení v afghánských horách. V Saalfeldenu absolvovalo nejvyšší stupeň výcviku také dvacet švédských vojáků, kteří získali certifikát horských vůdců.

BOJ V HORÁCH

V současné době prochází škola reorganizací. V budoucnu by se měla stát zařízením zaměřeným na výcvik jednotek pro vedení bojové činnosti v horách. Zvláštní důraz by přitom měl být kladen na školení velitelských kádrů, a to jak důstojníků, tak i poddůstojníků. Mají zde cvičit i příslušníci vzdušných sil. Jejich výcvikový program se zaměří například na přistávání vrtulníků v horách v zimních a letních povětrnostních podmínkách a na vedení bojové činnosti z nich. Na programu budou i taktické prvky pohybu v horském terénu.

Škola horských vůdců plní i určité záchranářské úkoly v oblasti rakouských Alp vůči civilní veřejnosti. Z vojáků základní služby jsou vytvořena záchranářská družstva, která drží prakticky nepřetržitou hotovost. V jejich čele stojí vždy jeden horský vůdce. Pokud dojde v okolních horách k nehodě, vojáci plní základní záchranářské úkony. Jsou využíváni například i při pádu lavin, kdy je potřeba nasadit větší počet osob na vyhledávání.

Kromě tohoto jsou při škole soustředěni záchranáři-specialisté. Ti se zaměřují na vysoce odbornou činnost, kterou jsou schopni zvládnout pouze specialisté s náročným stupněm výcviku. Často využívají k přepravě na místo nasazení vrtulník. Příslušníci školy využívají k výcviku nejen Alpy. V minulosti měli možnost účastnit se prestižních vysokohorských expedic do Himálaje, na Pamír, Kavkaz a do jihoamerických And. „Na financování těchto expedic se částečně podílí i rakouská armáda,“ řekl nám major Jud. „Není to ale jednoduchá záležitost, je vždy potřeba, aby tyto horské výstupy byly podloženy nějakým taktickým námětem.“

Příslušníci školy také ověřují v náročných horských klimatických podmínkách nové výstrojí součástky a nejrůznější vybavení zaváděné do armády. Ostatně Winter Survival 2006 absolvovali zkušebně ve výstroji, která by měla být zavedena do rakouské armády pro vojáky účastnící se speciálního výcviku. <<

Půlstoletí vojenských vrtulníků

Na počátky vrtulníkového letectva u nás tentokrát vzpomíná pplk. v. v. Antonín Šedek

Text: Tomáš SOUŠEK
Foto: archiv 24. zDL

Úsměvně mohou s odstupem času působit některé historky z počátečního období nasazení vrtulníků v československé armádě. Jen ti, kteří si je v padesátých letech minulého století prožili, ale vědí, jak náročné a někdy i nebezpečné úkoly tehdy plnili.

Jedním z dvacátky prvních vojenských pilotů, kteří se u nás přeškolili na vojenské vrtulníky, byl i pplk. v. v. Antonín Šedek, který na počátky vrtulníkového letectva vzpomíná takto: „Přilet vrtulníků do Kbel v roce 1956 byl v podstatě senzací, neboť řada z nás je viděla poprvé v životě. Praktickému přeškolení předcházela teoretická příprava, při které jsme se seznamovali se zvláštnostmi aerodynamiky rotujících nosných ploch. Objasňoval nám je

známý československý konstruktér Ing. Šlechta. Jakmile jsme se dostali k samotnému létání, museli jsme si zvyknout na řadu odlišností oproti klasickým letounům. Rozdíl byl už jen v tom, že se k řízení používaly místo jedné hned dvě páky, nebo v tom, že před přistáním se musel zvyšovat výkon a otáčky motoru. Paradoxně tak někdy měli starší zkušení letci s přeškolením větší obtíže než mladí piloti, kteří na nich začínali létat již ve škole.“

Sovětsí instruktoři tehdy během pár dnů přeškolili jen tři naše instruktory, kteří se pak postarali o zbývajících sedmnáct pilotů. Prakticky okamžitě však začaly přicházet také nejrůznější požadavky na přepravu osob či materiálu, a to jak ze strany armády, tak i civilního sektoru. První vrtulníkáři se cvičili takřka jak za pochodu.

„Jedním z náročnějších úkolů bylo zásobování příslušníků pohraničních jednotek, které v těžkých zimách v letech 1958 a 1959 odřízly přívaly sněhu. Aby na svých rotách přežili, museli jsme jim z našich vrtulníků shazovat pytle s potravinami a nezbytným vybavením. Vzhledem k zasněženému terénu, častým mlhám a celkově nepříznivému počasí však nešlo o jednoduchý úkol. Navíc státní hranice byla tehdy přísně střežena a každé její narušení by pro osádku znamenalo konec s létáním,“ vypráví Antonín Šedek.

DO BOJE I NA STAVENIŠTĚ

Vrtulníkáři zpočátku neměli u dopravního pluku ani v celé armádě příliš velké renomé. Bylo to dáno jednak tím, že první skupina pilotů pocházela ze zrušené letky nákladních kluzáků, a také tím, že málokdo tehdy tušil, k čemu všemu lze vrtulník použít. To se však mělo velice záhy změnit. Vojenské vrtulníky začaly být hojně nasazovány při nejrůznějších stavebních a montážních pracích. Ačkoliv Mi-4 byl bytelný a spolehlivý vrtulník, na němž se vycvičily celé generace pilotů, přece jen měl určité omezené možnosti. Vojenští letci se je snažili využít beze zbytku, a tak mnohdy chybělo k tragédii jen velmi málo.

„V roce 1958, u příležitosti mezinárodního geofyzikálního roku, jsem byl vybrán pro splnění dalšího stavebního úkolu. Měli jsme s vrtulníkem na střechu jedné z pražských budov umístit jakýsi kamenný symbol této události, který se skládal celkem ze tří dílů. Vrtulník jsme si v Klecanech připravili tím způsobem, že jsme jej maximálně odlehčili a nechali natankovat jen tolik paliva, kolik bylo potřeba pro zhruba patnáctiminutový let a splnění úkolu. S sebou jsme si pak vezli sud paliva, který jsme na místě vyložili a z něhož jsme plánovali natankovat pro zpáteční cestu. V rámci ušetření hmotnosti jsme na samotné vyzvednutí kamenných bloků nebrali ani palubního technika. Poté, co jsme na střechu umístili první, nejlehčí kus, jsem začal pocítovat, že není vrtulník vyvážen tak, jak by měl, a že začíná být ‚těžký na hlavu‘. Navrhoval jsem zkontrolovat stav paliva v nádrži a oznámil jsem to na místě i veliteli. Ale ten nařídil pokračovat, protože palivoměr ukazoval dostatečnou rezervu. Po instalaci druhého dílu se však nevyváženost stroje ještě zvětšila. Ale

velitel i poté nařídil úkol dokončit, a tak jsme na střechu vynesli třetí, nejtěžší kus kamene. Pamatuji si, že jsem tehdy přistál rychlým a dá se říci i nebezpečným manévrem. Sotva jsme dosedli a chtěli vypnout motor, ten jen zaškylal a sám zhasl. Palubní technik, který byl na zemi, nám ještě vynadal, že to pořádně neumíme. Záhy jsme však zjistili, jak obrovské štěstí jsme měli. Ve vrtulníku totiž nezbyla ani kapka paliva. Palivoměr se porouchal, a tak neukazoval jeho úbytek. V našem vrtulníku ho zbylo tak málo, že nebylo možné jej poté ani standardně doplnit z přivezeného sudu. Teprve pak jsme si uvědomili, že stačilo jen pár vteřin navíc a mohli jsme se zřítit na střechu domů. Jediná ‚výhoda‘ by byla v tom, že by vrtulník bez paliva nemohl vzplanout,“ vzpomíná na jeden z nejhroších zážitků Antonín Šedek.

Jindy zase riskovali, když pomocí vrtulníku zabetonovávali sloupy elektrického vedení ve Vysokých Tatrách a listy rotoru se točily často jen desítky centimetrů od příkrých svahů.

UŽ TEHDY ZACHRAŇOVALY ŽIVOTY

Vojenské stroje byly hned od počátku provozu v naší armádě používány také k přepravě zraněných a nemocných osob. A přestože nešlo o klasickou leteckou záchrannou službu a každý takovýto let bylo nutné předem domluvit a schválit, podařilo se zachránit řadu lidských životů. K jednomu z nich startoval Antonín Šedek v roce 1960, kdy působil na letišti v Klecanech.

„Tehdy k našemu útvaru přišel požadavek na přepravu nemocného člověka ze slovenského Ružomberoku do nemocnice v Hradci Králové. Dozorčí útvaru pro mne došel až

domů s tím, že si mám opatřit zbytek osádky. Naštěstí oba dva další členové bydleli ve stejném domě, a tak to nebyl velký problém. Bohužel nám byl přidělen vrtulník, na kterém se v předchozích dnech prováděl výcvik s nákladem, a tak měl namontované závesné zařízení, které však znemožňovalo použití radiokompasu. Instalovali jsme ještě přidavnou palivovou nádrž a odletěli přes Přerov do Ružomberoku, kde jsme měli podle plánu přenocovat a druhý den ráno převést pacienta. Když jsme přistáli na dvoře místních kasáren, zbývala do západu slunce asi jen půlhodina, a tak jsme začali vrtulník zakrývat na noc, když v tom se objevila sanitka s lékařem. Domáhal se toho, abychom pacienta okamžitě naložili a odvezli. Rozpoutala se trochu ostřejší diskuze, kdy jsem se snažil dodržet letecké předpisy a zároveň neodporovat lékaři v hodnosti podplukovníka. Situace se ale změnila, když jsme zjistili, že pacientem je žena, matka čtyř dětí, která nutně potřebuje napojit na umělou ledvinu, jinak nepřežije. To byl samozřejmě silný argument, nicméně jsem nebyl oprávněn provést let jen na základě vlastního rozhodnutí. Chtěl jsem tedy alespoň souhlas velitele našeho pluku. Jenže v roce 1960 dovolat se z Ružomberoku do Klecan byl téměř nadlidský úkol. Nakonec se nám to podařilo až přes ústřednu v Popradu a souhlas jsme obdrželi. Lékař se zdravotní sestrou začal tedy nakládat pacientku a já dělal nejnútnejší navigační přípravu na noční let. Rozhodl jsem se letět protentokrát z pravého sedadla, neboť druhý pilot byl s výcvikem v nočním létání teprve na

začátku a byl zvyklý jej provádět zleva. Nechtěl jsem ho tedy více zatěžovat. Potřeboval jsem se také soustředit hlavně na obtížnou navigaci. Bylo třeba brát v úvahu, že jsme neměli na zpáteční cestu podaný žádný plán a nikdo o nás v podstatě nevěděl, a tak jsme mohli být považováni za narušitele. Obtížný byl už samotný vzlet z kasárenského dvora, který jsme prováděli už po západu slunce. Původně jsme počítali s tím, že pacientku budeme nakládat někde za městem, na volnější ploše, ale nebyl čas, a proto jsme museli s přetíženým strojem letět přímo z kasáren. Vzlet se nám podařil až na třetí pokus a to ještě jen tak tak. Při letu jsem řekl druhému pilotovi, aby držel rychlost a kurz, zatímco já mu budu udávat výšku. Lékař, který doprovázel pacientku, nás prosil, abychom kvůli jejímu zdravotnímu stavu neletěli příliš vysoko, což bylo velmi náročné vzhledem k tomu, že vpravo i vlevo od trati jsme měli poměrně vysoké hory. Zpočátku se nám také nedařilo navázat žádné spojení s pozemním řízením letového provozu, první se nám ozvalo až letišti v Přerově. Nakonec jsme po dvou hodinách a patnácti minutách vyčerpávajícího letu úspěšně přistáli na letišti v Hradci Králové. Ihned jsme šli spát a teprve druhý den jsme se na věži dozvěděli, že pacientka byla skutečně zachráněna. Vím, že dnešní osádky leteckých záchrannek by se tomuto úkolu asi jen smály, avšak tehdy šlo skutečně o velký výkon, neboť jsme neměli výkonný vrtulník, moderní navigační přístroje ani žádné pozemní zabezpečení,“ popisuje další ze zážitků Antonín Šedek. <<

ČESKÝ ARLINGTON

Slavnostní pohřeb generála Aloise Eliáše se všemi vojenskými poctami bude v květnových dnech zajišťovat pražská posádka

Text: Vladimír MAREK

Foto: autor, Jan KOUBA a archiv VHÚ

Za přítomnosti vládního kabinetu dojde 7. května letošního roku k slavnostnímu uložení ostatků předsedy protektorátní vlády armádního generála Ing. Aloise Eliáše a jeho manželky Jaroslavy v Národním památníku na Vítkově. Jedním z těch, kteří významně přispěli k tomu, že po více než šedesáti letech naleznou ostatky legionářského velitele a prvorepublikového generála konečně klid, je zástupce ředitele Vojenského historického ústavu podplukovník Eduard Stehlík. A právě jeho jsme požádali o následující rozhovor.

■ **Paní PhDr. Jana Pasáková, manželka historika a mimo jiné i Eliášova životopisce PhDr. Tomáše Pasáka, předala Vojenskému historickému ústavu ostatky generála Eliáše až v prosinci loňského roku. Tedy šestnáct let po listopadu 1989, proč to trvalo tak dlouho?**

Do listopadu 1989 nebylo pochopitelně možné v této věci dělat vůbec nic. Dokonce i samu informaci, že Pasákoví mají doma uloženu urnu generála Eliáše, znala jen hrstka zasvěcených. To se změnilo teprve v devadesátých letech, kdy Tomáš Pasák a po jeho smrti v říjnu 1995 i jeho manželka Jana několikrát kontaktovali různé státní instituce, ale bez úspěchu. K zásadnímu obratu došlo na přelomu listopadu a prosince loňského roku, kdy si Vojenský historický ústav od dr. Pasákové zapůjčil některé předměty z Eliášovy pozůstalosti pro výstavu „Atentát na Heydricha“, pořádanou v Německém technickém muzeu v Berlíně. Při té příležitosti jsem se od paní Pasákové

dozvěděl, že se s urnami generála Eliáše a jeho manželky dosud nic neděje a že ona sama má strach, co s nimi jednou bude. Informoval jsem o celé věci ředitele Vojenského historického ústavu pplk. Aleše Knížka a se souhlasem dr. Pasákové jsme obě urny převezli do VHÚ. Následně jsme o věci podrobně informovali ministra obrany, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a v neposlední řadě i Úřad předsedy vlády. Tím bylo vyvoláno jednání o důstojném uložení generálových ostatků.

■ **Paní Eliášová se údajně obávala, že by urna jejího manžela mohla skončit někde v popelnici. Proč podle vás měli komunisté tak negativní vztah k tomuto člověku?**

Generál představoval pro komunisty vítanou příležitost diskreditovat v jeho osobě celou první republiku i její armádu. Šířili o něm lži, že se jako buržoazní generál zaprodal nacistům a stal se kolaborantem. Z toho vyvozovali, že podobně „prodejný“ byl před druhou

světovou válkou i zbytek důstojnického sboru čs. armády. Snažili se tím poškodit jak památku legií, tak i našich předchůdců, kteří stáli v čele armády v meziválečném období.

■ **To, že se objevily generálovy ostatky po tolika letech, znělo téměř neuvěřitelně. Myslíte si, že jsou v soukromých rukou dosud i další významné artefakty vážící se k našim dějinám? Existuje nějaké systémové řešení, jak tyto věci získávat pro Vojenský historický ústav?**

Nález urn generála Eliáše a jeho manželky Jaroslavy je věcí naprosto výjimečnou, jaká se pochopitelně stane jen jednou za život, ale přesto se i tak dají nalézt v soukromém držení naprosté poklady. Nemusí přitom jít o předměty z drahých kovů nebo mimořádná umělecká díla. Častokrát jde o věci, které mají pro neinformovaného jen mizivou či vůbec žádnou hodnotu. Jejich cena z historického hlediska je však veliká. Pamatuji si, že nás v době přípravy výstavy „Atentát – Operace ANTHROPOID 1941 – 1942“ navštívil pán, který kdysi pracoval v nakladatelství Orbis a přinesl nám kovovou raznici na dopisní papíry K. H. Franka. A pokud již hovoříme o K. H. Frankovi, mimo jiné o jednom z nejnebezpečnějších Eliášových nepřátel, další zajímavý dokument se nám dostal do sbírek právě před rokem. Do VHÚ za námi přišla paní, jejíž tatínek působil jako vězeňský dozorce na Pankráci a v letech 1945 – 1946 zde K. H. Franka střežil. Denně

s ním přicházel do styku a přitom přišla řeč na to, co Frank dělal dříve. Frankovo vyprávění bylo poměrně dlouhé a onen dozorce ho proto požádal, zda by mu ho nesepsal. Frank to skutečně udělal a vytvořil svůj životopis, který končí: „K. H. Frank, vězeň Pankrác, 257. den vazby.“ Ale abych nehovořil jen o válečném zločinci Frankovi. U rodiny, která na Žambersku ve východních Čechách ukrývala paraskupinu Barium, se dochoval originál manuálu pro parašutisty, který je instruoval, jak mají postupovat při výzvědné činnosti. I tento dokument se nedávno dostal do našich sbírek. Jak sami vidíte, jsou v soukromých rukou mnohdy naprosto unikáty. Narážíme na ně jak vysloveně náhodou, tak i při práci s pamětníky a jejich rodinami. Právě při této činnosti se nám dostávají do rukou velice zajímavá alba fotografií, dokumenty, případně i součástky uniforem a další předměty. Nejraději pochopitelně jsme, když je do sbírek dostaneme darem, ovšem pokud jde o skutečně unikátní věci, snažíme se vždy jejich majitelům alespoň nějakou finanční částku dát, i když naše finanční prostředky nejsou pochopitelně neomezené.

■ **Premiér Paroubek požádal historiky a veterány o posouzení osobnosti generála Eliáše. Byl názor na něj jednoznačný?**

Konference věnovaná generálu Eliášovi proběhla pod záštitou Úřadu vlády a zúčastnili se jí jak historici z vědeckých ústavů a Univerzity Karlovy, tak i pamětníci. Domnívám se, že hodnocení generála Eliáše vyznělo jednoznačně: šlo o mimořádnou osobnost, vynikajícího důstojníka a vlastence, což ostatně prokázal

i svou činností v letech okupace. Již od března 1939 se totiž spolupodílel na budování vojenské odbojové organizace Obrana národa a udržoval kontakty s prezidentem Edvardem Benešem, dlícím tou dobou v zahraničí. Mimochodem, znali se velice dobře již od počátku třicátých let, kdy oba působili v Ženevě při odzbrojovacích jednáních. Tehdejší ministr zahraničních věcí Beneš zde zastupoval Československou republiku a Eliáš mu byl přidělen jako vojenský odborník.

■ **Nicméně v dubnu 1939, kdy Eliáš přijal křeslo předsedy protektorátní vlády, to nejspíš pro některé legionáře a příslušníky zahraničního odboje bylo asi velké překvapení...**

Mnoho lidí to určitě překvapilo. Na druhou stranu ale některé možná i příjemně. Ti, kteří ho znali, totiž věděli, že se Eliáš nikdy kolaborantem nestane. On sám hovořil o tom, že funkci protektorátního premiéra přijímá proto, aby do ní nebyl dosazen někdo horší. Bylo mu jasné, že se pouští na velice tenký led. Dokonce sám předpověděl, že jednou skončí na šibe-nici a bude zatracován. Když mu jeho přátelé, bývalí důstojníci oponovali, že národ uzná jeho zásluhy, on se tomu jenom usmál a řekl: „Možná tak za šedesát let.“ Takřka přesně na rok tak předpověděl dobu, kdy se o něm začíná hovořit bez jakýchkoliv předsudků. Samozřejmě že i já jsem si kdysi kladl otázku, proč ho Němci v této funkci akceptovali, když věděli, že je to bývalý legionář a vysoký důstojník. Nejspíš však pro ně bylo eventuální Eliášovo kolaborantství tak lákavou představou, že byli

ochotni slevit ze své obezřetnosti. Případnou Eliášovou zradou českého národa by totiž získali osobnost, která by jim pomohla nenásilně propojit první republiku s protektorátem a dovést společnost k čemusi, co jsme o řadu desetiletí později nazvali „normalizací“.

■ **Před časem odvysílala Česká televize biografický film o Eliášovi, kde hlavní hrdina balancuje na určité hraně a snaží se čelit jakémusi vnitřnímu rozdojení. Nakolik to odpovídalo skutečnosti?**

Eliáše v této inscenaci představoval Luděk Munzar a domnívám se, že se mu ho podařilo vystihnout velice přesně. Osobně podobně kvalitně zpracované filmy vítám. Přispívají k lepšímu informování veřejnosti, že Eliáš nebyl v žádném případě kolaborant, který se zpronevěřil svým ideálům, ale právě naopak. Přestože byl pod silným tlakem okupantů, vytvářel si od samého počátku okupace vlastní „vojenský“ štáb. Měl skupinu bývalých zpravodajských důstojníků přímo u Úřadu vlády, kteří mu obstarávali informace a vyhodnocovali je. Přesto mu bylo jasné, že boj, který s nacisty svádí, je bojem nerovným. Snažil se provadět něco, co bychom jako vojáci mohli nazvat ústupovým bojem. Pokoušel se každou pozici držet až do poslední chvíle a častokrát se mu díky tomu podařilo mnoho věcí zachránit.

■ **Vytvoření skupiny zpravodajských důstojníků bylo ale později Eliášovi vytýkáno, údajně to vedlo k pronímu rozbití Obrany národa...**

Tato záležitost nebyla v žádném případě Eliášovou chybou. Pokud šlo o skupinu tzv. tiskových důvěrníků, kterou máte na mysli a jež byla gestapem odhalena již v létě 1939, pak problém padal bohužel na vrub lidí, kteří organizaci zakládali a pracovali v ní. Nelze je však v žádném případě odsuzovat. Je si totiž třeba uvědomit, že v počátcích okupace ještě nikdo nevěděl, jak tvrdý a nelitostný protivník proti nám stojí. Všichni se domnívali, že odboj proti Němcům bude stejný nebo alespoň podobný, jako kdysi odboj proti Rakousku-Uhersku. Pokud tehdy někoho zavřeli do vězení, tak ho časem většinou stejně pustili, a to i v těch případech, kdy byl odsouzen k trestu smrti. V roce 1939 zde ještě nikdo netušil, že nacisté budou ochotni provádět systematické vyvražďování příslušníků našeho odboje, a to včetně

jejich rodinných příslušníků.

■ **Generál Eliáš má mít pohřeb se všemi vojenskými poctami. Mohl byste charakterizovat, jaký je rozdíl mezi tímto a státním pohřbem?**

Velice zjednodušeně je možno říci, že státní pohřeb předpokládá nejen přítomnost kompletní vlády (což však není vy-

loučeno ani v tomto případě), ale také všech představitelů diplomatických zastoupení jednotlivých zemí v České republice. Pohřeb se všemi vojenskými poctami je o něco skromnější, teď ale nemyslím z hlediska honosnosti provedení, ale spíše s ohledem na výběr hostů, kteří mu budou přítomni. Pokud jde konkrétně o pohřeb generála Eliáše, pak jeho přípravu organizuje Úřad vlády ve spolupráci s Vojenským historickým ústavem, jeho faktické provedení má na starost Posádkové velitelství Praha. K vlastnímu uložení ostatků generála Eliáše a jeho manželky Jaroslavy dojde v Národním památníku na Vítkově, a to do prostoru pod sochou Jana Žižky z Trocnova, kde je nyní pochován neznámý voják. Volba tohoto místa nebyla náhodná. Kolem sarkofágu neznámého vojína existuje totiž několik desítek urnových míst, do nichž začali být již od počátku třicátých let ukládáni k poslednímu odpočinku významní legionářští velitelé.

Toto čestné pohřebiště bylo však zlikvidováno nacisty v letech okupace a později již nedošlo k jeho obnovení. Jsem si jist, že pokud by se Eliášova životní pouť uzavřela za vlády standardního demokratického režimu, tak by zde byly jeho ostatky rovněž uloženy. V této souvislosti bych rád uvedl, že generál Eliáš by nemusel být posledním vojákem, který zde bude k poslednímu odpočinku uložen. Vojenský historický ústav je totiž informován o tom, že v republice již jsou, nebo by se sem měly v dohledné době vrátit,

ostatky dalších významných osobností. Mohu kupříkladu zmínit ministra národní obrany naší londýnské exilové vlády armádního generála Sergeje Ingra, generálmajora Karla Jindřicha Procházku, šéfa našich zpravodajců, kteří po roce 1948 působili z Velké Británie proti komunistickému režimu v Československu, a jsou i další. Navíc by se do budoucna případně nabízela možnost využít tento prostor i k důstojnému uložení vojáků, kteří položili svůj život pro tuto republiku při službě v zahraničních misích nebo při její obraně. Určitě však nechci přivolávat žádné neštěstí a nemyslím hned na to nejhorší.

■ **Takže by měla vzniknout určitá nová tradice...**

Ano. Uložení ostatků generála Eliáše na Vítkově rozhodně nechápeme jako jednorázovou záležitost, ale jako založení nové tradice, která podle našeho názoru povede i v očích veřejnosti k rehabilitaci této mimořádné funkcionalistické budovy, jež byla v nedávné minulosti zneužita komunistickým režimem. Armáda České republiky nemá něco podobného, jako je Arlingtonský hřbitov, a proto by právě toto místo mohlo v budoucnosti sloužit k důstojnému ukládání ostatků našich hrdinů. <<

SEZONA splněných SNŮ

Martina Sáblíková světovým rekordem na 10 000 metrů v Calgary završila svoje veleúspěšné sportovní období

Text: Jan ZEMAN
Foto: Jiří HOKŮV

Mladou rychlobruslařku z centra Českomoravské orchoviny znal na podzim pouze úzký okruh lidí a stejně tak i sport, ve kterém závodí. Významné úspěchy Marty Sáblíkové na světových šampionátech, včetně čtvrtého a sedmého místa na olympijských hrách v Turíně a pokoření několika světových rekordů, jí ale zajistily světový věhlas.

■ **Co vás v nejbližší době čeká?**

Konečně už mám po závodech. Na mistrovství světa v Calgary jsem si už myslela, že tu desítku ani neodjedu. Fakt se mi nechtělo. Teď už je na řadě čtrnáctidenní odpočinek a škola.

■ **Vám se nechtělo jet závod na deset kilometrů, ve kterém jste dojela v nejlepší čas a zlepšila seniorský světový rekord na této trati dokonce o jedenáct a půl sekundy?**

Závod na deset kilometrů nebyl tak hrozný. Jen jsem předtím absolvovala ještě pětistovku,

tisícovku a patnáctistovku, takže se mi do toho moc nechtělo. Po sedmi kilometrech jsem už před sebou viděla modré slony a přála jsem si, ať už jsem v cíli. Povzbuzovalo mě to, že šlo o poslední závod této sezony.

■ **Zvítězila jste v něm a opět jste o něco slavnější...**

Nejsem, ne.

■ **Jak se vyrovnáváte se stále vzrůstající popularitou? Poznávají vás lidé na ulici?**

Je pravdou, že když jsme dnes přijeli do Prahy a stáli jsme na křižovatce na červené, tak nám pán ve vedlejším autě ukázal palcem jedničku. Nebo třeba včera jsme byli s rodiči na večeři ve vesnici nedaleko Žďáru nad Sázavou. Cestou jsme potkali paní se dvěma dětmi, která mě prosila, abych se jim podepsala.

■ **Až se vrátíte do školy, jaké očekáváte od spolužáků přijetí?**

Berou mě úplně normálně. Jako kamarádku, která patří mezi ně. Alespoň v to doufám. Velmi by se mi nelíbilo, kdyby se ke mně chovali jinak. Jsem obyčejná, trošku praštěná holka. Musím říci, že se do školy už docela těším, protože to bude po dlouhé době změna. Učení mi sice po chvíli poleze na nervy, ale to je normální.

■ **Rozšířil se po vašich úspěších okruh nápadníků?**

Nikdo se mi neozval, takže jsem zatím úplně v pohodě.

■ **Máte přítele?**

Nemám.

■ **Kontaktovaly vás už nějaké kluby fanoušků?**

Nevím, protože všechny e-maily přicházejí na adresu mého trenéra. Sezona byla docela náročná, takže jsem neměla dostatek příležitostí se o to zajímat, ale říkal mi, že se mu ozvali nějakí lidé z Třebíče a ze Zlína. Nic bližšího o tom nevím.

■ **S popularitou souvisí také řada pozvání na různé společenské akce. Jak vám sedí být VIP hostem? Kam už vás zvali?**

Kdosi mi říkal, že jsem měla předávat jednu z cen TýTý. Byli jsme zrovna pryč, takže k tomu nakonec nedošlo, musím říci, že jsem docela ráda. Nevím, jak to bude vypadat dál a co od toho mám očekávat, protože jsem nic takového ještě nezažila.

■ **Trpíte trémou?**

Docela jo. Velké akce jsou něco jiného než jít na trénink. <<

Prodloužená ruka krajských velitelství

Před rokem začali v současných i bývalých velkých posádkách pracovat regionální pomocníci vojenských správních úřadů

Text a foto: Jaroslav PAJER

Jenže posádek či měst a obcí, v nichž žijí „vojenští“ důchodci, je mnohem, mnohem víc. A tak v těch větších zřídili ředitelé krajských vojenských velitelství (KVV) funkce tzv. regionálních pomocníků. Například v Jihočeském kraji, za který „vojensky“ odpovídá KVV České Budějovice, pracuje těchto pomocníků osm – v Bechyni, Českém Krumlově, Jindřichově Hradci, Písku, Prachaticích, Strakonících, Táboře a Vimperku.

Jednou z nich je Eliška Bočková, důchodkyně, která od loňského února obstarává chod táborské kanceláře. „Jsem tu proto, aby nemusel důchodce s každou žádostí nebo s každým problémem jezdit do Budějovic,“

vysvětluje své poslání. Pracoviště má otevřené každé pondělní dopoledne. „Někdy se mi tady sejde 20 lidí, jindy jen 5,“ říká. Potenciálně má ale na starost kolem 1100 lidí. Většina z nich je soustředěna do sedmi subjektů, které ve městě rozvíjejí své aktivity. Kromě dvou klubů vojenských důchodců (KVD) to jsou místní organizace Českého svazu bojovníků za svobodu, Sdružení rehabilitovaných zaměstnanců armády ČR, Svazu důstojníků a praporčíků AČR, Svazu PTP-VTNP a Vojenského sdružení rehabilitovaných.

Regionální pomocník nemá žádnou rozhodovací pravomoc. Přesto jeho administrativní činnost má značný význam. „Třeba za mnou

Oprávněných důchodců, tzn. osob, které mají nárok na určité přilepšení z armádního fondu kulturních a sociálních potřeb či jiných resortních zdrojů na stravu, kulturní a sportovní zájmovou činnost, rekreaci nebo lázeňskou péči, je několik desítek tisíc. Do konce roku 2004 se o ně staraly územní vojenské správy. Po jejich zrušení převzalo tuto péči čtrnáct krajských vojenských velitelství.

někdo přijde, že chce vystavit průkazku na obědy. Pokud je to oprávněná osoba, musí mi nejprve podepsat čestné prohlášení, že nikde nepracuje. Pak společně s ním vyplním potřebné údaje a vše odešlu do Budějovic. A odtamtud mu už průkazku pošlou rovnou domů,“ popisuje jednu ze svých rolí Eliška Bočková. „Nebo když chtějí důchodci čerpat jiné příspěvky, tak tu mám různé typy žádostí – na lázeňskou léčbu, na domácí i zahraniční rekreaci lidí nad 70 let a podobně. Ty tiskopisy jim dám nebo jim je pomohu vyplnit. Mohou zde nahlédnout i do katalogu VLRZ.“

Ve spolupráci s pracovníci KVV, která má Tábořsko na starost, pak regionální pomocnice žadatele informuje o vyřízení jeho požadavku.

Do kanceláře se přicházejí „hlásit“ také lidé, kteří z resortu Ministerstva obrany odcházejí do penze a počítají s využitím systému péče o vojenské důchodce. Paní Bočková jejich národně odešle na KVV, kde je porovná s údaji z Vojenského úřadu sociálního zabezpečení a potvrdí jejich zařazení do seznamu oprávněných osob.

A jak hodnotí roční působení prodloužené ruky krajského velitelství ti, jimž je její pomoc určena? „Nedávno jsme se sešli s vedením sdružení rehabilitovaných a KVD 2,“ říká plk. v. v. Jan Šarovec, předseda táborského Klubu vojenských důchodců 1. „A kromě jiných věcí jsme probírali, jestli nemají k tomuto systému připomínky. Říkali, že jsou plně spokojeni a že sem jejich lidé, pokud něco potřebují, chodí.“ A o to samozřejmě šlo především. <<

Vojáci z Karlovarska pomáhají dětem

Spolupráce vojáků z Karlovarska s dětskými domovy a ústavu sociální péče pro postižené děti v místním regionu se stala již tradiční záležitostí. V uplynulých letech připravili vojáci dětem ve Vojenském výcvikovém prostoru Hradiště řadu zajímavých akcí. Od branných soutěží přes dny otevřených dveří až po ukázkou výcviku vojsk s laserovým simulátorem Miles či ukázkou ostrých bojových střelb protiletadlových raketových kompletů.

Ve čtvrtek 30. března navštívili velitel vojenské posádky Radošov mjr. Petr Vašíček, přednosta Vojenského újezdu Hradiště pplk. Peter Dellamária a ředitel Krajského vojenského velitelství v Karlových Varech plk. Jaroslav Müller dětské domovy v Maštvově, v Karlových Varech a Ústav sociální péče v obci Radošov v VVP Hradiště. Vedení dětských domovů a ústavu sociální péče seznámili s aktuální nabídkou aktivit vojáků pro jejich svěřence v letošním roce.

První akcí, která je plánována na konec dubna, je již tradiční Rej čarodějnic v obci Albeřice. Následuje branný den u příležitosti oslav první písemné zmínky o obci Bochov, Den otevřených dveří u příležitosti Dne ozbrojených sil v měsíci červnu a poté řada dalších. Dodejme ještě, že těchto společných akcí se pravidelně zúčastňují také další dětské domovy ze Žatce, Chomutova, Ústav sociální péče z Klášterce nad Ohří nebo Denní rehabilitační stacionář pro mentálně postižené z obce Třebíč.

Text a foto: Stanislav STEBILA

ÚŘAD PRO ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ DOKUMENTŮ Ministerstva obrany ČR

si Vás dovoluje pozvat na

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

v úterý 30. května 2006 od 8 do 18 hod.

Posláním úřadu je zpřístupňovat veřejnosti dokumenty bývalé vojenské kontrarozvědky jako součásti Státní bezpečnosti, aby tak mohla být odhalena její praxe při potlačování politických práv a svobod v letech 1948 – 1990.

Program:

Prohlídka prostor úřadu, seznámení s jeho činností, ukáзка technického zpracování dokumentů, možnost vyzvednutí tzv. seznamu osob evidovaných jako spolupracovníci VKR, možnost podání žádosti o zpřístupnění dokumentů, poskytnutí informací o struktuře a činnosti VKR

Součástí programu bude také ukáзка **operativní techniky StB** doplněná promítáním ukázek z instruktážních filmů KGB.

Zájemce o bližší informace o vojenské kontrarozvědce zveme na **přednášku** o vzniku, organizaci, úkolech a činnosti VKR, která se uskuteční v 9, 11, 14 a 16 hod. Vzhledem k omezené prostorové kapacitě je vhodné účast na přednášce potvrdit předem.

Místo konání:

Branické náměstí 2, 147 01 Praha 4,
tel. 973 208 751 – 2,
e-mail: uzd@army.cz

Doprava:

Bus MHD č. 196, 198, 199 ze Smíchovského nádraží, č. 192 z Budějovické nebo č. 196 z Kačerova do zastávky Branické náměstí

BEZPLATNÁ INZERCE PRO VŠECHNY PŘÍSLUŠNÍKY AČR!

- » Pokud chcete uveřejnit svůj inzerát v této rubrice, odešlete jej písemně na adresu: redakce A reportu, Rooseveltova 23, 161 05 Praha-Dejvice, elektronickou poštou na adresu: areport@centrum.cz nebo faxujte na telefonní číslo alcatel 215 933.
- » V inzerátu vždy uveďte spojení na sebe, neboť redakce inzeráty nezprostředkovává.
- » Inzerování je bezplatné pro všechny příslušníky AČR. Nezveřejňujeme inzeráty, které nesouvisí se službou či osobními zájmy a potřebami příslušníků AČR (podnikání, výdělečná činnost apod.).
- » Inzeráty zveřejňujeme maximálně třikrát!

Byty

- » **Výměním vojenský byt 2 + k. k** v Praze 6-Řepích za větší v Praze nebo okolí. Tel. 602 440 449
- » **Výměním panelový byt 4 + 1** v Táboře za stejný nebo menší 3 + 1 ve Vyškově nebo Brně. Spěchá. Tel. 737 033 809
- » **Výměním služební byt 3 + 1** s lodžii v Olomouci za stejný ve Staré Boleslavi a okolí. Kontakt: 602 806 862
- » **Hledám pronájem bytu 2 + 1** v okolí Bechyně. Kontakt: 608 723 507

Volná místa

- » **Vojenský útvar 3082 Hostovice-Břve** hledá na vedlejší pracovní poměr (dohoda o pracovní činnosti) účetní(ho) pro VSZ 857. Požadujeme SŠ, uživatelskou znalost práce na PC, základy účetnictví, flexibilitu. Vhodné pro bývalé zaměstnance resortu MO. Bližší informace na tel. 973 227 320 (324) nebo 602 286 289
- » **Ředitel Úřadu státního odborného dozoru MO nabízí volné systemizované místo pro občanského zaměstnance:**
 - Referent státní správy, PT 12, BP „D“
 - Podmínka pro zařazení: vysoká škola ekonomického směru, znalosti v oblasti hospodaření s finančními prostředky a rozpočtováním na stupni SDR, správa výkonu pohledávek a sankčních plateb ze správních úkonů správního úřadu s celostátní působností, znalost práce v ISSP, místo výkonu práce Praha. Termín nástupu: 1. 7. 2006.
 - Referent státní správy – inspektor SOTD pro elektrická zařízení, PT 11, BP „V“
 - Podmínka pro zařazení: vysoká škola technického směru, zkušenská z vyhl. č. 50/1978 Sb., § 9, § 8, E1/B, odborná způsobilost dle předpisu Všeob P-44, čl. 6 a 7, RMO 28/2002, praxe revizního technika min. 3 roky, místo výkonu práce Litoměřice. Termín nástupu: 1. 9. 2006.
- Bližší informace podá vedoucí referátu vnitřní správy J. Bůžek, tel. 206 310, nebo personalista L. Gollerová-Kleinová, tel. 206 223.
- » **Bývalí VZP shánějí své kolegy z celé ČR**, kterým končí činná služba s nabídkou možnosti nového uplatnění jako regionální manažer nebo obchodník. Kontakt: 602 160 771, 605 404 784
- » **Hradní stráž nabízí SM:**
 - velitel strážní roty – Ho 64, ČVO 107, PT 10, Kval. 12/47, BP „T“, výška postavy 178 – 188 cm
 - kuchař – Ho 41, ČVO 760, PT 07, Kval. 06/25, BP „V“
- Zájemci se mohou hlásit na alc. 209 331 (321).
- » **Měříčský ústav Litoměřice hledá zájemce** o služební zařazení na systemizované místo v oblasti logistiky „zástupce vedoucího oddělení – vedoucí referátu, PH npor., PT 10 + příplatky, min. BP „Důvěrné“. Kontakt: 973 287 209, alc. 287 209

Různé

- » **Hledám za sebe náhradu k VÚ 1837 Chrudim** na místo technik roty. Hodnost prap., PT 8. Nutné dokončené středoškolské vzdělání. Praxe výhodou. Kontakt: alc. 248 261, 732 707 534
- » **Hledám za sebe náhradu k VÚ 1923 Pardubice** na místo řidič-skladník zásobovací čtyry roty logistiky ČVO 173. Zájemci, volejte na tel. 775 938 404 nebo alc. 245 319.
- » **Hledám náhradu k VÚ 1923 Pardubice**, starší řidič – ČVO 171, hodnost rotný. Požadavky – QL-2, VŘ-B, ostatní skupiny výhodou. Kontakt: 495 265 496, 731 783 778. Spěchá!
- » **Prodám** nové nenošené výstrojní součástky – plášť vz. 97 vycházkový zelený se zlatavými knoflíky, vel. 170 96 82 za 2500 výstr. bodů; kalhoty služební zelené, vel. 170 88 za 700 výstr. bodů. Alc. 201 337, mob. 776 301 922
- » **Hledám kontakt** na spolužáky VSOŠL Prešov četa E-IV/1 rok ukončení 1990. Alc. 206 886, J. Jurka
- » **Hledám k výměně** či odprodeji, k doplnění expoziční sbírky vojenských odznaků a insignií, která je instalována v budově pobočky VoZP v Brně, odznaky a insignie naší armády z celého období její působnosti. Prohlédnout lze i na www.insignie.wz.cz. Kontakt: e-mail: pavel.koskar@email.cz nebo 606 877 787.
- Děkuji za projevený zájem.
- » **Prodám** spoustu ND na Š-100 za cenu 4500,- Kč. Místo uložení 10 km od Pacova (okres Pelhřimov). Kontakt: 723 014 210, ne SMS, žádost o bližší popis lze zaslat na musilpavlik@seznam.cz nebo lze seznam přečíst na <http://www.webpark.cz/musilemail>.
- » **Hledáme zájemce** o dojíždění z Jihlavy do Prahy na doplnění stálé posádky. Kontakt: alc. 216 371, mobil 723 014 210, ŠIS Musil Pavel, e-mail: dojzideni@seznam.cz
- » **Hledám za sebe náhradu k VÚ 1837 Chrudim**, starší řidič, hodnost rtm., PT 6, ČVO 171. Tel. 732 960 376, spěchá!
- » **Pozvánka:** SHŠ RAVEN Vás zve na 10. středověký den na hradě Okoří, který se koná v sobotu 13. 5. 2006 od 10.00 hod. V rámci bohatého celodenního programu uvidíte např. šermířská vystoupení z různých období, tanečníky, ukázky kaskadérů, pohádku pro děti, střelbu z palných zbraní, ohnivou show, zbrojnici s odborným výkladem, cestu lapky z tržiště až na mučidla a mnoho dalších zajímavostí. Můžete si vyzkoušet, v čem a čím se kdysi bojovalo, střelbu z luků a šípů či ochutnat dobovou stravu a mok. Spolu s oživením hradu se v loutkovém divadle Pod hrází v Dolském mlýně uskuteční loutkové představení na téma okořské pověsti o Juliáně a prodejní výstava umění (železo, kámen, kov, dřevo, malba, foto...).
- » **Prodám** výstrojní body. Kontakt: 608 820 791
- » **Nabízím** uniformu vz. 97 zelené barvy na štíhlou postavu 177 cm. Bližší info na tel. 775 337 279. Cena dohodou nebo možná výměna za jiné výstrojní součástky.
- » **Pozvánka** na setkání bývalých příslušníků VÚ 3535 a VÚ 1538 posádky v Kostelci nad Orlicí, které se uskuteční 20. 5. 2006 v Kostelci nad Orlicí ve Sdruženém klubu Rabštejn, zahájení v 11.00 hod. Občerstvení a případný nocleh jsou zajištěny. Závazné přihlášky posílejte nejpozději do 12. 5. 2006 na adresu: Ing. Josef Žemlička, TRA 1104, 517 41 Kostelec nad Orlicí, tel. 494 323 792